

Srednjeročni izvještaj o provedbi Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Tramuntana za razdoblje 2014. – 2020.

Izvještajno razdoblje 2017. – 2019.

Sadržaj

UVOD	4
1. Karakteristike područja LAGUR-a Tramuntane	7
1.1. Ustroj – Jedinice lokalne samouprave (JLS)	7
1.2. Demografske i socijalne značajke	7
1.3. Gospodarske značajke područja LAGUR-a Tramuntane	12
1.3.1. Indeks razvijenosti	12
1.3.2. Glavne gospodarske djelatnosti na području LAGUR-a	14
1.3.3. Ribarstvo	18
1.3.4. Turizam - faktor gospodarskog razvoja	24
2. Praćenje i evaluacija LRSR	26
2.1. Praćenje provedbe LRSR-a	26
2.2. Pregled provedbe Lokalne razvojne strategije u ribarstvu (LRSR)	26
3. Provedba po ciljevima/prioritetima/mjerama LRSR	30
3.1. Pregled provedbe mjere – LRSR-a	30
3.2. Pregled provedbe – tekući troškovi i troškovi vođenja	38
4. Rezultati i ostvarenja LRSR	40
4.1. Pokazatelji rezultata	40
4.2. Pokazatelji ostvarenja (Izlazni pokazatelji)	43
4.3. Financijski podaci o provedbi	45
5. Vrednovanje kroz provedene aktivnosti s ciljem vođenja i provedbe LRSR	47
6. Vrednovanje kroz provedeni postupak odabira operacija/projekata	49
7. Vrednovanje kroz provedenu provjeru operacije	49

Popis kratica

DZS	Državni zavod za statistiku
EU	Europska Unija
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
JLS	Jedinica lokalne samouprave
LAGUR	Lokalna akcijska grupa u ribarstvu
LRSR	Lokalna razvojna strategija u ribarstvu
OPPRRH	Operativni program u ribarstvu Republike Hrvatske
PP	Priručnik procedura za provedbu Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Tramuntana za razdoblje 2014. – 2020.
Pravilnik	Pravilnik o uvjetima, kriterijima, načinu odabira, financiranja i provedbe lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (NN br. 73/2018 i NN br. 27/2019)
RH	Republika Hrvatska
Smjernice	Smjernice za provedbu LRSR koje je izradilo Upravljačko tijelo
TZ	Turistička zajednica

UVOD

Područje Lokalne akcijske grupe u ribarstvu Tramuntana (u daljnjem tekstu: LAGUR) prirodno je, kulturološki i povijesno povezano, stoga čini smislenu cjelinu, u kojoj je jedno od zajedničkih obilježja upravo duga ribarstvena tradicija. Pogodnosti koje su tomu pogodovale su konfiguracija morskog i kopnenog područja, usprkos čestim nepogodnim klimatskim uvjetima zbog jake bure. Zbog dugogodišnjih nepovoljnih trendova u održivosti ribarstva kao gospodarske grane a posebice malog priobalnog ribolova koji je prisutan i na područja LAGUR-a, pojavila se inicijativa za osnivanje lokalne akcijske grupe u ribarstvu, koja označava partnerstvo predstavnika javne, civilne i gospodarstvene interesne skupine, odnosno gospodarskog, javnog i civilnog sektora određenog ribarstvenog područja, koja je osmislila i kojoj je odobrena Lokalna razvojna strategija u ribarstvu (u daljnjem tekstu: LRSR), strateški plansko-razvojni dokument za područje koje zastupa. LRSR obuhvaća usklađen skup mjera, s pripadajućim aktivnostima, čija je svrha ostvarivanje zajedničkih ciljeva i potreba, koje pridonose povećanju zaposlenosti i teritorijalne kohezije područja LAGUR-a.

SWOT analiza ukazala je na snage, slabosti, prilike i prijetnje područja LAGUR-a. Kao najveće snage, istaknute su očuvanost prirodne baštine, čistoća i nezagađenost mora, razvedenost obale te dobar geoprometni položaj. Na području LAGUR-a je prisutna bogata tradicija povezana s malim ribarstvom i povezanom gastro i eno ponudom. Posebice je zanimljiv turizam kao sektor koji raste iz godine u godinu, a koji omogućava povezivanje lokalnih ribarstvenih resursa kroz sveobuhvatnu turističku ponudu.

Kao slabost, naglasak je stavljen na nepovoljne vremenske uvjete uslijed olujnog vjetro bure, koji ima veliki utjecaj prilikom planiranja i provedbe gospodarskih aktivnosti unutar područja, posebice djelatnosti marikulture koja zbog toga niti nije zaživjela na području LAGUR-a. Nadalje, osim unutarsektorske nepovezanosti (nepostojanje udruženja, zadruga unutar područja) prisutna je i međusektorska nepovezanost, koja onemogućava koheziju između sektora ribarstva, ugostiteljstva i turizma i održivost ribarskog sektora putem njegove promocije i uspješnog plasmana ulova i ribarskih proizvoda. Također, depopulacija u kontekstu ribarstva ukazuje na činjenicu da je za bavljenje ovom djelatnošću sve manji broj mogućih zainteresiranih ljudi.

Mnogo je bilo prepoznatih prilika od kojih je većina iskorištena prilikom programiranja mjera, pa se tako vide u jačanju ekonomske otpornosti gospodarskog sektora ribarstva,

dodavanju vrijednosti proizvodima ribarstva i akvakulture kroz skraćivanje lanaca opskrbe, diversifikaciji djelatnosti ribarstva kroz povezivanje sektora ribarstva s turizmom i ugostiteljstvom te jačanju održivosti područja. Isto tako, prilike se vide u podizanju svijesti i promociji lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture, daljnjim organiziranjem i unapređenjem koncepta manifestacija povezanih s ribarstvenom i pomorskom tradicijom i sl.

Uz snage područja, podjednako malo je navedeno prijetnji, koje se redom odnose na prethodno spomenute depopulacijske trendove, ograničenost kupovne moći domaćih potrošača te pada potrošnje ribe u Hrvatskoj. Postoji realna opasnost od gubitka tradicionalnih vještina i znanja uslijed depopulacije i nezainteresiranosti mladih, no isto tako, kao prijetnja je navedena i opasnost od pretjeranog izlova nedozvoljenim alatima.

Shodno navedenim elementima SWOT analize, LRSR je definirala jedan opći cilj i dva specifična. Opći cilj je potaknuti i očuvati održivost razvoja ribarstvenog i akvakulturnog područja LAGUR-a, dok se specifični ciljevi fokusiraju na poticanje ekonomske otpornosti gospodarskog sektora ribarstva i promicanje tradicionalno ribarskog kraja. Svaki specifični cilj inkorporira određene prioritete, kojima korespondiraju određene mjere. Navedeni specifični ciljevi LRSR-e su usmjereni na provedbu mjera koje su putem LRSR financirane iz OPPRRH za razdoblje od 2014. – 2020., i u skladu su s identificiranim potrebama područja. Planirane aktivnosti u sklopu mjera, u sklopu prioriteta, logično proizlaze iz definiranih potreba, jasno su povezane s postavljenim ciljevima i dovode do mjerljivih rezultata. Rezultati planiranih aktivnosti doprinose ciljevima koji potiču održivi razvoj ribarstvenog i akvakulturnog područja.

Da bi se evidentirala uspješnost definiranja ciljeva LRSR i njena implementacija na definirano područje LAGUR-a, bilo je potrebno kreirati evaluacijski plan s detaljno specificiranim aktivnostima, njihovim opisom, odgovornostima i vezanim izvještavanjem.

Jedna u nizu aktivnosti definiranih evaluacijskim planom je i srednjoročni Izvještaj o provedbi LRSR ili tzv. “Mid-term evaluacija”, koja je provedena u 2019. godine. Za izvještavanje o provedbi LRSR je bio zadužen Odbor za provođenje evaluacije. Izvještajno razdoblje je od 29.12.2017. do 1.12.2019. s time da su uključeni godišnji podaci zaključno s 2018. godinom.

Praćenje provedbe LRSR se velikim dijelom temelji na evidenciji podataka prikupljenih tijekom natječajnih razdoblja za određene mjere, primjerice, tijekom procesa animacije nositelja projekata, zatim, prilikom obrade prijave projekata nositelja projekata, prilikom

obrade Zahtjeva za isplatu korisnika te općenito, prilikom praćenja provedbe operacija koje su financirane putem LRSR. Istovremeno, prikupljaju se i prate podaci iz službenih izvora u svezi ribarstva, zaposlenosti, poslovanja poduzetnika, strukture zaposlenih, broja noćenja i dolazaka turista na području LAGUR-a i sl. Osim navedenog, podaci koji se također smatraju relevantnim za evaluaciju provedbe LRS su oni, koji se prikupljaju za vrijeme provedbe aktivnosti edukacija, podizanja svijesti, razmjene informacija i promicanja LRSR.

Budući da su uslijed opravdanih razloga FLAG natječaji za provedbu mjera raspisani kasnije nego je planirano, u ovom Izvještaju o provedbi LRSR se nije bilo moguće referirati na podatke koji su relevantne za analizu i evaluaciju provedbe a koji bi se prikupljali tijekom provedbe operacija iz LRSR.

1. Karakteristike područja LAGUR-a Tramuntane

1.1. Ustroj – Jedinice lokalne samouprave (JLS)

Područje LAGUR-a Tramuntana je ribarstveno područje koje sačinjava pet jedinica lokalne samouprave (JLS): gradovi Novalja, Rab i Senj te općine Karlobag i Lopar. Ovo područje obuhvaća dvije županije: Ličko-senjsku (Karlobag, Novalja i Senj) te Primorsko-goransku (Lopar i Rab). Ukupna površina područja LAGUR-a Tramuntana iznosi 1.169,64km².

1.2. Demografske i socijalne značajke

Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine, prosječna gustoća naseljenosti u ovoj regiji je približno 36.99 stanovnika na km², u sveukupno 59 naseljau kojima živi 21.090 stanovnika. Najviše stanovnika broje gradovi Rab (8.065) i Senj (7.182), a najmanje općina Karlobag (917). Obzirom da se popisi stanovništva provode svakih 10 godina, u trenutku pisanja Izvještaja nisu poznati službeni podaci temeljem kojih bi se moglo adekvatno procijeniti demografsko stanje područja LAGUR-a Tramuntana.

Usljed jake demografske depopulacije u posljednjih nekoliko godina, točnije po ulasku Hrvatske u EU 2013. godine, ukinuta su ograničenja u svezi zapošljavanja hrvatskih državljana u većini država EU-a, što je uz prethodni trend iseljavanja, potaknulo novi emigracijski val. Budući da u navedenim migracijama najčešće sudjeluje stanovništvo u najpovoljnijoj demoreproduktivnoj dobi, u područjima zahvaćenima emigracijom ne smanjuje se samo broj stanovnika, što je tek kratkoročna posljedica, već je prisutna i ona dugoročna, a to je ubrzani proces starenja stanovništva, što je vrlo teško otklonjiv negativan demografski učinak iseljavanja (Turk, Šimunić i Živić, 2018).

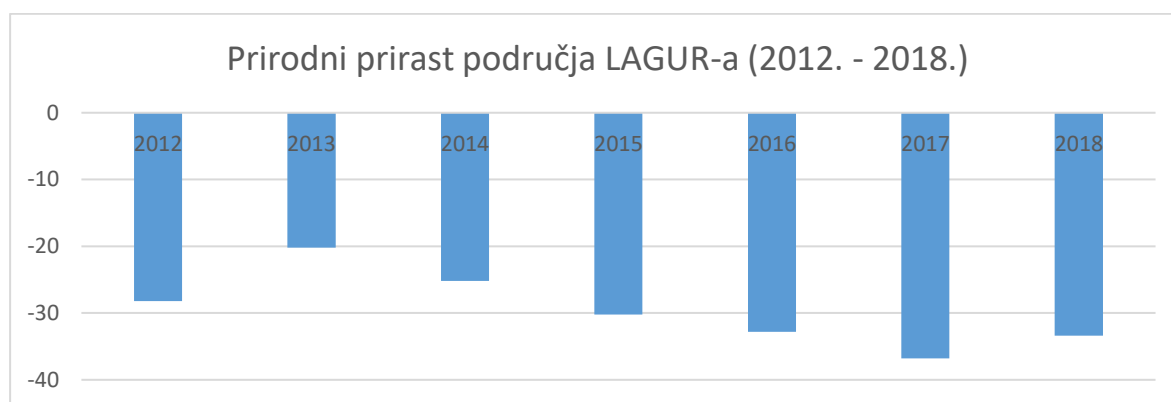
Depopulacija na području LAGUR-a nije novija pojava. Kontinuirani pad stanovništva bio je zabilježen i prethodno, u razdoblju od 1953. godine do zadnjeg popisa stanovništva 2011. godine, što ukazuje na potrebu stvaranja poticajne klime ostajanja na području i sustavno pripremanje i pokretanje razvojnih ulaganja i projekata u svim sektorima, s ciljem motiviranja postojećih stanovnika na ostanak i privlačenja novih stanovnika na naseljavanje područja LAGUR-a. Zadaća LRSR-a LAGUR-a dotiče se demografske problematike kroz nastojanja poticanja koncepta održivog ribarstva u mladim i dijela stanovništva koji se otprije bavi ribarstvom, potičući na taj način oživljavanje sektora ribarstva, iako u skromnijem obujmu zbog

limitiranosti financijskih resursa, LRSR-om se ipak nastoji pozitivno djelovati na prisutan negativni demografski trend.

Dobno-spolna struktura stanovništva je jedan od najvažnijih pokazatelja vitalnosti i potencijala stanovnika određenog područja. Prema podacima iz zadnjeg Popisa stanovništva iz 2011. godine, spolna struktura ukazuje na rodnu uravnoteženost stanovnika LAGUR-a, s 50.49 žena (10.648) i 49.51% muškaraca (10.442). Uzme li se u obzir jedan od osnovnih pokazatelja starosti stanovništva, indeks starenja, koji predstavlja omjer starog i mladog stanovništva, dolazi se do zabrinjavajućeg podatka kako indeks starenja na području LAGUR-a iznosi 161.47, dok je onaj na nacionalnoj razini dosta niži i iznosi 115.0. Kao što je prethodno spomenuto, zbog jakog iseljavanja u proteklih pet godina, trebalo bi referirati na trenutačnu brojčano i dobno-spolnu strukturu stanovništva na području LAGUR-a koja je još uvijek nedostupna, što će postati dostupan podatak nakon predstojećeg Popisa stanovništva 2021. godine.

Prirodni prirast (razlika između rodnosti i smrtnosti) te prosječni vitalni indeks (omjer između broja živorođene djece i broja umrlih osoba), od 2012. do 2018. godine predstavljeni su u grafikonima 1. i 2. niže, iz kojih je evidentan negativni prirodni prirast uslijed jake demografske depopulacije a time i manjeg broja rođene djece, te vitalni indeks područja, koji je nakon pada u 2016. i 2017. u ponovnom rastu. Vidljivo je da se do 2017. godine stopa negativnog trenda prirodnog prirasta povećavala sve do 2018., kada je trend započeo u pozitivnom smjeru, što govori o vjerojatnosti pogodnijeg trenda prirodnog prirasta na području LAGUR-a, što opet uvelike ovisi o daljnjem smjeru emigracijskog trenda u RH.

Grafikon 1. Prirodni prirast za područje LAGUR-a u razdoblju od 2012. – 2018. godine

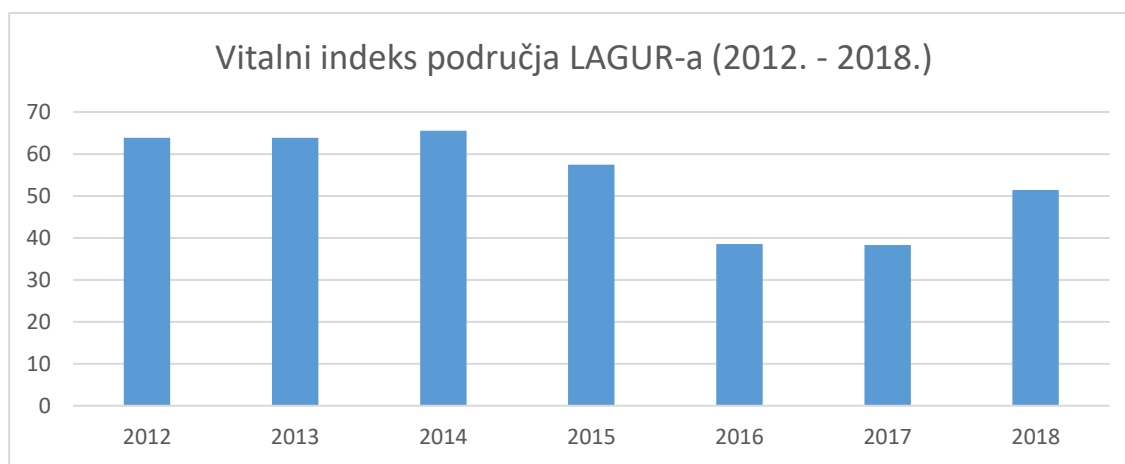

Izvor: DZS, Prirodno kretanje stanovništva Hrvatske (2012. - 2018.)

U trenutku pisanja LRSR referiralo se na dostupne pokazatelje vitalnog indeksa na području LAGUR-a u razdoblju 2012. do 2015., dok se u trenutku pisanja Izvještaja nastojalo integrirati tadašnje podatke s najrecentnijim, zaključno s 2018. godinom. Promatrajući pokazatelje uočava se da je vitalni indeks bilježio pad 2016. i 2017., što znači da se tada rodilo značajno manje osoba naspram broja umrlih, točnije 33.5% manje 2016. godine te 34% manje 2017. godine (u odnosu na 2018. godinu). U 2018. godini, vrijednosti vitalnog indeksa postepeno rastu, potencijalno dosežući njegovu razinu iz 2015.

Grafikon 2. Vitalni indeks na području LAGUR-a u razdoblju od 2012. - 2018. godine

Izvor: DZS, *Prirodno kretanje stanovništva Hrvatske (2012.-2018.)*

Budući da se useljavanjem ne može nadoknaditi nedostatak nastao negativnim prirodnim kretanjem, područje se suočava s depopulacijom, a s obzirom da je natalitet temelj svakog gospodarskog razvoja, aktivnom populacijskom politikom bi se donekle moglo doskočiti ovoj problematici koja nije prisutna samo na području LAGUR-a već diljem Republike Hrvatske (RH). S obzirom na pokazatelje prirodnog prirasta i vitalnog indeksa, iako se radi o skromnim pomacima na bolje, stvaraju se preduvjeti za ekonomski i gospodarski napredak.

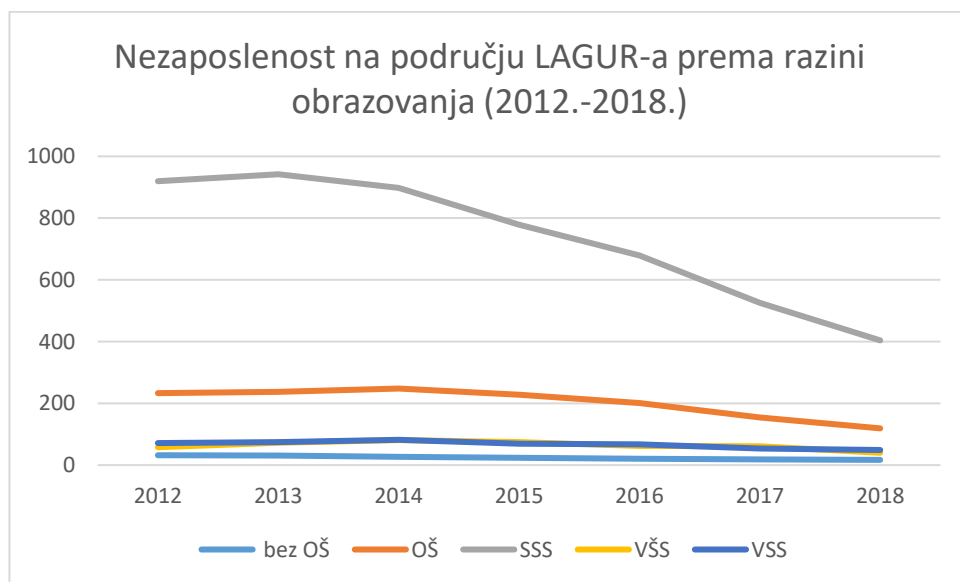
Obrazovna struktura evidentirana zadnjim Popisom stanovništva 2011. godine, ukazuje da je na području LAGUR-a najviše stanovnika sa završenom srednjom školom (58.86%), nakon čega slijede osobe sa završenom osnovnom školom (18.09%). Osobe bez škole ili s nezavršenom školom broje 10.88% dok je visokoobrazovanih 12.08%. Pismenost je također bitan pokazatelj preduvjeta za ekonomski/gospodarski razvoj nekog područja. Na području

LAGUR-a svega je 0.77% nepismenih, što ukazuje na dobru razvijenost obrazovne strukture i dostupnosti formalnog i neformalnog razvoja.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ), slijedi grafički pregled nezaposlenosti u LAGUR-u prema obrazovnom stupnju, u razdoblju od 2012. do 2018. godine. U tom razdoblju, najviše nezaposlenih je bilo sa srednjoškolskom i osnovnoškolskom spremom, no u posljednjih nekoliko godina, ta razlika u nezaposlenosti prema obrazovanju opada, budući da je nezaposlenost na području LAGUR-a općenito u padu, koji je započeo 2014.

Na grafikonu 3. niže, vidljiv je početak negativnog trenda nezaposlenosti s početkom u 2014. godini, s evidentnim smanjivanjem razlike nezaposlenosti prema razini obrazovanja.

Grafikon 3. Prikaz nezaposlenosti na području LAGUR-a prema razinama obrazovanja u razdoblju od 2012. - 2018.

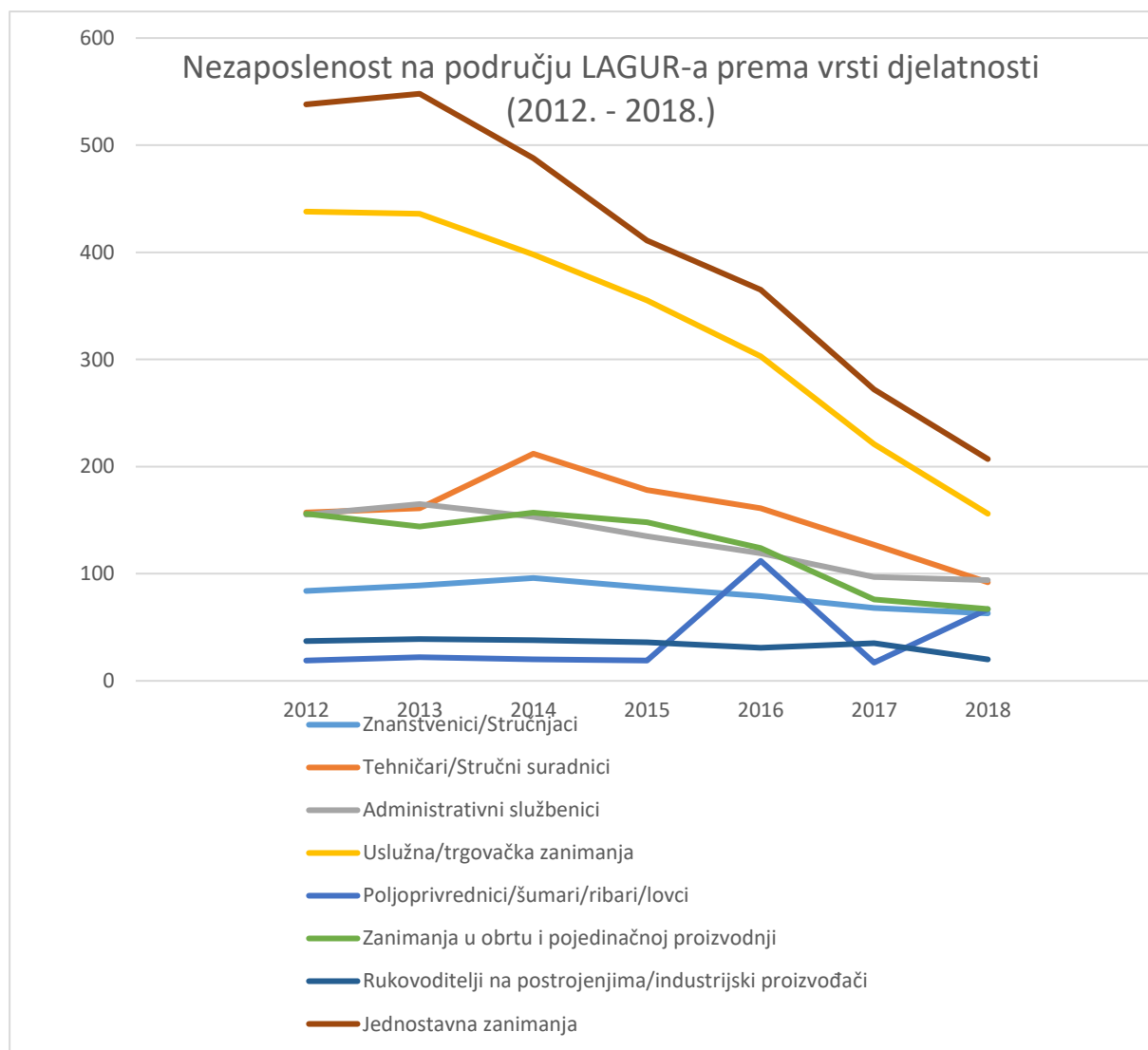
Izvor: HZZ, Online statistika

U 2018. godini, evidentirano je nešto manje nezaposlenih nego li u 2016. godine, što je bila referentna točka za podatke koji su se koristili tijekom izrade LRSR. Budući da je stopa nezaposlenosti općenito započela opadati s priključkom RH u EU, a i na grafikonu 3. je evidentiran najznačajniji pad u najpredominantnijoj kategoriji obrazovanja (SSS), potrebno je referirati na istu, radi kvalitetne usporedbe s recentnijim stanjem nezaposlenosti u LAGUR-u. Konkretno, 2018. godina je bilježila, naspram 2014. godine, 38% manje nezaposlenih bez OŠ, 53% manje onih s OŠ, 56% manje onih sa SSS, 51% manje onih sa VŠS te 41% manje onih sa VSS.

Nezaposlenost na području LAGUR-a prema vrsti djelatnosti, a prema podacima HZZ, a u periodu od 2012. do 2018. godine, izgledala je kao na grafikonu 4, u silaznom trendu, s najviše nezaposlenih u uslužnim/trgovačkim te jednostavnim zanimanjima.

Grafikon 4. Prikaz nezaposlenosti na području LAGUR-a prema vrsti djelatnosti u razdoblju od 2012.

2018.

Izvor: HZZ, Online statistika

S obzirom na 2012. godinu, 2018. godine je bilo 25% manje nezaposlenih znanstvenika/stručnjaka, 42% manje nezaposlenih tehničara/stručnih suradnika, 40% manje nezaposlenih administrativnih službenika, 65% manje nezaposlenih u uslužnim/trgovačkim djelatnostima, 37% nezaposlenih poloprivrednika/šumara/ribara/lovaca, 58% manje nezaposlenih djelatnika u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji, 46% manje nezaposlenih

rukovoditelja na postrojenjima/industrijskih proizvođača te 62% manje nezaposlenih u jednostavnim zanimanjima.

1.3. Gospodarske značajke područja LAGUR-a Tramuntane

1.3.1. Indeks razvijenosti

Gospodarstvo kao djelatnost, obuhvaća proizvodnju, potrošnju i razmjenu, a kao neke indikatore gospodarsko-društvene razvijenosti uobičajeno se koriste sljedeći pokazatelji: prosječna stopa nezaposlenosti, prosječni dohodak po stanovniku, stupanj obrazovanja stanovnika, prosječna životna dob i sl. Indeksom razvijenosti se objedinjuju neki od navedenih socio-ekonomskih parametara kojima se facilitira postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih JLS-a u RH, a prvi je puta službeno proveden u 2010. godini, na temelju Zakona o regionalnom razvoju RH (Narodne novine, br. 153/09).

Tablica 1. Stari model izračuna indeksa razvijenosti s rangiranim općinama i gradovima LAGUR-a

	Razvojne skupine	Raspored rasta indeksa razvijenosti	Poredak JLS prema vrijednosti indeksa razvijenosti
Iznadprosječna razvijenost Indeks razvijenosti = / <100	V. skupina	<125%	Novalja
	VI. skupina	100-125%	Rab, općine Karlobag i Lopar
	III. skupina	75-100%	Senj
Ispodprosječna razvijenost	II. skupina	50-75%	
	I. skupina	>50%	

Izvor: Odluka o razvrstavanju JL(R)S prema stupnju razvijenosti iz 2013.

Indeks razvijenosti je unificirani indikator gospodarsko-društvenog stanja, koji je ponderirana prosječna vrijednost određenih socio-ekonomskih pokazatelja. Postupak ocjenjivanja i kategoriziranja JLS prema indeksu razvijenosti provodi se svakih 5 godina i posljednje ocjenjivanje koje je provedeno prema starom sistemu kategorizacije prema indeksu razvijenosti, odvalo se krajem 2013. godine. te su navedeni podaci bili korišteni pri analizi područja LAGUR-a tijekom procesa izrade LRSR. U gore navedenoj tablici 1. moguće je razmotriti detaljan raspored JLS-a prema Indeksu razvijenosti, prema starom modelu

rangiranja. Okvirno gledajući, prema navedenom ocjenjivanju iz 2013. godine, od 5 JLS-a na području LAGUR-a, najviše ih se svrstalo u III. skupinu JLS-a, koji rangiraju između 75 – 100% prosjeka razvijenosti RH. U najnižim skupinama, tj.onima koje označavaju najniže skupine razvijenosti, nije pripala nijedna JLS.

Izmjenama i dopunama Zakona koje su stupile na snagu 13. prosinca 2017. (Narodne novine, br. 123/17) unaprijeđen je pravni okvir koji se odnosi na postupak ocjenjivanja i razvrstavanja JLS-a prema stupnju razvijenosti te način utvrđivanja potpomognutih područja utvrđen Zakonom iz 2009., potvrđen Zakonom iz 2014. Novi model izračuna indeksa razvijenosti temelji se na stručnoj podlozi „Evaluacija postojećeg i prijedlog novog modela za izračun indeksa te izračun novog indeksa razvijenosti jedinica lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj“ koju je za potrebe Ministarstva izradio Centar za lokalni ekonomski razvoj Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Temeljem novog modela izračuna indeksa razvijenosti, predloženo je povećanje broja razvojnih skupina za jedinice lokalne samouprave, te su određene sljedeće razvojne skupine JLS-a, u novom okvirnom rangu, prikazanom u tablici 2.

Tablica 2. Novi model izračuna indeksa razvijenosti s rangiranim općinama i gradovima LAGUR-a

	Razvojne skupine	Raspored rasta indeksa razvijenosti	Poredak JLS prema vrijednosti indeksa razvijenosti
Iznadprosječna razvijenost	VIII. skupina	175-200%	Novalja
	VII. skupina	150-175%	Rab, Lopar
	VI. skupina	125-150%	
Indeks razvijenosti = 100	V. skupina	100-125%	Senj, Karlobag
Ispodprosječna razvijenost	IV. skupina	75-100%	
	III. skupina	50-75%	
	II. skupina	25-50%	
	I.skupina	>25%	

Izvor: Evaluacija postojećeg i prijedlog novog modela za izračun indeksa te izračun novog indeksa razvijenosti JL(P)S u Republici Hrvatskoj (2017)

Prema novom okviru rangiranja JLS-a unutar vrijednosti Indeksa razvijenosti, dobivaju se prosječne vrijednosti za 5 JLS-a LAGUR-a u periodu od 2014. do 2016. godine. Prema navedenom ocjenjivanju, od 5 JLS-a na području LAGUR-a, dvije JLS (grad Senj i općina

Karlobag) nalaze se u V. skupini (100-125% prosjeka RH), dvije JLS (grad Rab i općina Lopar) se nalaze u VII. skupini (150-175% prosjeka RH), dok se jedna JLS (grad Novalja) nalazi u VIII. skupini, čija je vrijednost indeksa razvijenosti veća od 175% Republike Hrvatske.

Iako je na snazi novi model razvojnih skupina za JLS-e, te se podaci od proteklih godina ne mogu međusobno uspoređivati zbog različitih modela izračuna Indeksa razvijenosti, ono što je evidentno je da su se tijekom perioda od 2014. do 2016. godine, grad Senj i općina Karlobag izjednačile prema Indeksu razvijenosti, s time da je grad Senj tijekom 2013. godine imao najniži Indeks razvijenosti. Općina Lopar i grad Rab i dalje bilježe Indeks razvijenosti u istoj skupini, kao i prethodno, dok se grad Novalja i dalje ističe, s najvišim Indeksom razvijenosti.

1.3.2. Glavne gospodarske djelatnosti na području LAGUR-a

Podaci Hrvatske gospodarske komore (HGK) ukazuju da su glavne gospodarske djelatnosti na području LAGUR-a uglavnom orijentirane prema radno intenzivnim djelatnostima uslužnog i sezonskog tipa, uglavnom na trgovinu i ugostiteljstvo. Iako se turizam percipira kao djelatnost, ispravnije je smatrati ga sektorom koji ujedinjuje brojne druge djelatnosti (proizvodne i uslužne) te ih na taj način razvojno potiče i djeluje na uspješnost i intenzitet plasmana domaćeg proizvoda u sklopu turističke ponude.

14

U trenutku pisanja LRSR referiralo se na stanje gospodarskog razvitka u 2014. i 2015. godini. Prema podacima HGK za razdoblje od 2014. do 2018. godine, kada se svi podaci objedine, na području LAGUR-a uočava se kontinuirani porast broja poduzetnika odnosno tvrtki tijekom proteklih nekoliko godina, a najveći porast broja tvrtki je zabilježen između 2015. i 2016. godine, 9.8%. Također je evidentiran rast broja zaposlenih za razdoblje od 2017. i 2018. godine, kad se bilježi njegov najveći rast od 18%. Porast prihoda, iz godine u godinu, prikazuje kontinuirani rast, a najveći porast prihoda u navedenom razdoblju (2014. - 2018.), dogodio se s 2015. na 2016. godinu, za 11.5 %. Navedeni podaci su dostupni u tablici 3. niže.

Tablica 3. Prikaz broja tvrtki/zaposlenih/iznos prihoda i stope njegovog rasta, na području LAGUR-a u razdoblju od 2014. – 2018. godine

Pokazatelj / Godina	Broj tvrtki/zaposlenih/iznos prihoda na području LAGUR-a u HRK (2014.- 2018.)				
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Broj tvrtki	438	438	481	480	510
Broj zaposlenih	1890	1990	2187	2228	2635
Iznos prihoda	979.466.003,00	1.082.226.138,00	1.207.640.392,00	1.287.698.893,00	1.412.282.155,00
Stopa rasta prihoda	(2014. -2015.) 10%	(2015. -2016.) 11.5%	(2016. -2017.) 6.6%	(2017. -2018.) 9.6%	-

Izvor: HGK, 2019.

S obzirom na veličinu poduzetnika, na području LAGUR-a je u navedenom razdoblju bilo najviše mikro te zatim malih tvrtki, što je vidljivo iz tablice 4.

Tablica 4. Broj tvrtki/poduzetnika na području LAGUR-a prema veličini (2016. - 2018.)

	Veličina tvrtke/poduzetnika			
	mikro	malo	srednje	veliko
2016.	442	33	5	1
2017.	439	35	5	1
2018.	467	37	5	1

Izvor: HGK, 2019.

S obzirom na pojedine JLS-e u razdoblju od 2016. do 2018.godine, podaci ukazuju na najveći broj mikro poduzeća u gradu Rabu, potom Novalji, dok je najveći broj malih poduzeća bio u gradu Rabu a potom u gradu Senju. Broj srednjih i velikih poduzeća na području LAGUR-a, vrlo je slabo zastupljen, što je vidljivo iz tablice 4.

Tablica 5. Prosječni broj tvrtki/poduzetnika na području LAGUR-a prema JLS-ima (2016. – 2018.)

JLS	Prosječni broj tvrtki/poduzetnika na području LAGUR-a prema JLS (2016.-2018.)			
	mikro	malo	srednje	veliko
Karlobag	14,3	2	0	0
Lopar	14,3	2	0	0
Senj	89,3	9,6	1,6	0
Novalja	160,7	9	2	0
Rab	170,6	12,3	1,3	1

Izvor: HGK, 2019.

Broj zaposlenih, s obzirom na veličinu tvrtke, bio je najveći u mikro poduzećima, budući da je njih i najveći broj. U tablici 5. niže slijede podaci za sve 4 kategorije poduzeća na području LAGUR-a, za razdoblje od 2016. do 2018. godine.

Tablica 6. Prikaz broja zaposlenih u poduzetništvu prema kategoriji i godini, na području LAGUR-a u razdoblju od 2016. - 2018.

Broj zaposlenih na području LAGUR-a (2016. – 2018.)					
	Mikro	Malo	Srednje	Veliko	Ukupno
2016	845	747	297	298	2187
2017	800	784	290	354	2228
2018	972	975	304	384	2635
Ukupno	2617	2506	891	1036	

Izvor: HGK, 2019.

S obzirom na glavne djelatnosti na području LAGUR-a, u smislu onih koje donose najveće prihode, redosljed istih je identičan za recentnije razdoblje od 2016. do 2018. godine, kao i prethodno, za razdoblje od 2014. do 2015. godine, koje se koristilo radi analize stanja pri izradi LRSR.

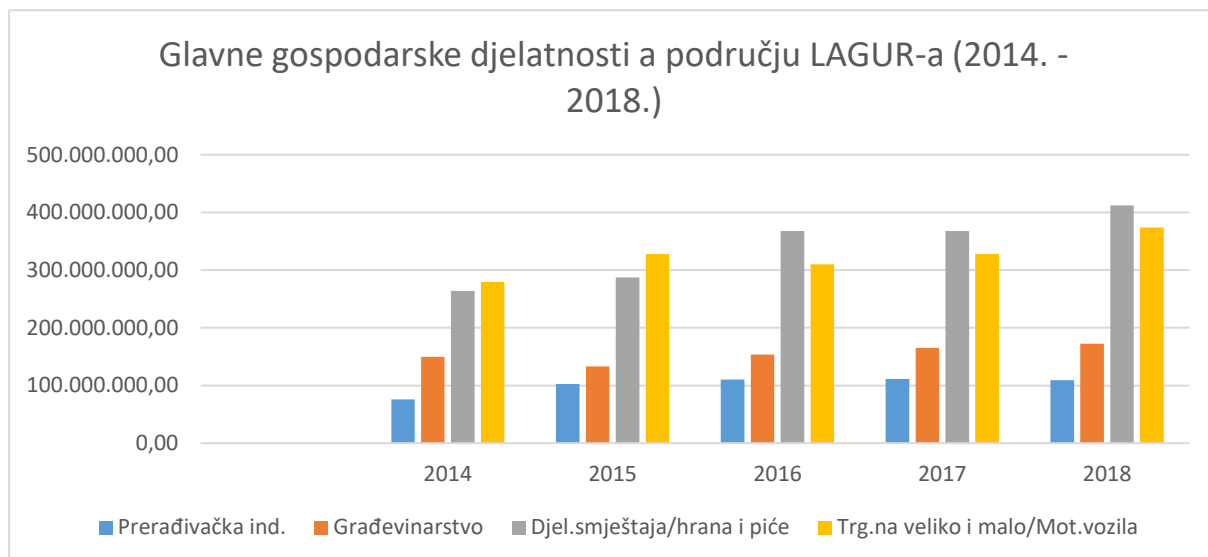
Glavne, a time i najznačajnije djelatnosti prema ostvarenim prihodima na području LAGUR-a su bile zastupljene u potpunosti istim redosljedom po veličini prihoda, kao i prethodnih godina, a predstavljene su u grafikonu 5. Na prvom se mjestu nalazila djelatnost trgovine na veliko i malo / popravak motornih vozila i to u razdoblju od 2014. do 2015. godine, do 2016. godine kad je zabilježen pad (6%) u toj djelatnosti. Od 2016. godine na dalje, do 2018., na prvom mjestu po prihodima je djelatnost pružanja smještaja / usluga pripreme hrane i pića, čiji je najznačajniji porast evidentiran s 2017. na 2018. godinu (12%). Druge dvije djelatnosti, prerađivačka industrija i građevinarstvo, zadržale su isti trend tijekom cijelog razdoblja od 2014. do 2018. godine, s građevinarstvom koje je uvijek prihodovalo više nego li prerađivačka industrija.

Iz grafikona 5. je vidljivo da je u periodu od 2016. do 2018. godine, turistička ponuda (pružanje smještaja i ugostiteljske usluge) najrazvijenija te je u postepenom porastu. Navedeno je dobar preduvjet za implementaciju LRSR i njeno kohezijsko djelovanje u međusektorskom povezivanju, što sugerira da su na području LAGUR-a i dalje predominantno zastupljene radno intenzivne djelatnosti uslužnog i sezonskog tipa, uglavnom trgovine, iznajmljivanja i ugostiteljstva, uz mnogo prostora za revitalizaciju i razvitak nekih popratnih grana

poduzetništva i gospodarstva, koje je potrebno razvijati s ciljem jedne cjelovite gospodarske kohezije.

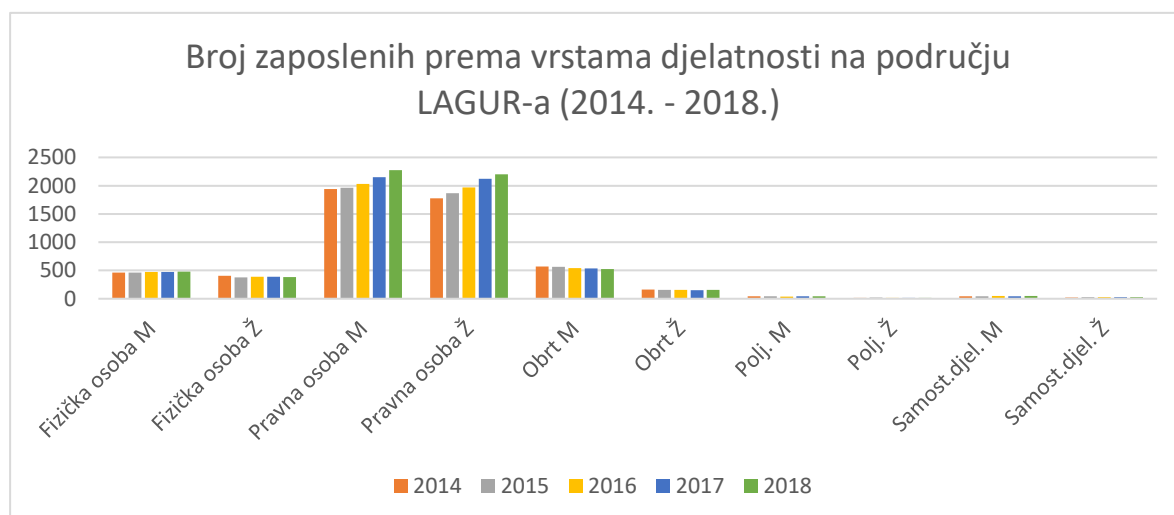
Grafikon 5. Prikaz prihoda prema glavnim kategorijama djelatnosti na području LAGUR-a za razdoblje 2014 .- 2018.

Izvor: HGK, 2019.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) o broju aktivnih osiguranika krajem 2016. godine, što je bilo referentno polazište snimanja stanja za potrebe izrade LRSR, zaposlenih je bilo 5748. Prema podacima iz istog izvora a za razdoblje od 2014. – 2018. godine, čime se pristupilo analizi jedne šire slike zaposlenosti na području LAGUR-a od prve analize stanja do kraja 2018., može se zaključiti da je trend zaposlenosti u pozitivnom smjeru, iako skromnih povećanja, no on kontinuirano raste, s prosječnom stopom povećanja od 3.6% godišnje.

Grafikon 6. Prikaz zaposlenosti prema djelatnostima na području LAGUR-a u razdoblju 2014. -2018.

Izvor: HZMO, Statistika, 2019.

Iz grafikona 6. je vidljivo da je struktura zaposlenih trenutno, kao i prethodnih godina, značajno izražena u domeni pravnih osoba, tek nešto viša za zaposlene muškarce nego li žene, no u kontinuiranom porastu tijekom navedenog razdoblja. Slijedi broj zaposlenih u obrtništva i kod fizičkih osoba, koji je značajno niži u odnosu na broj zaposlenih kod pravnih osoba. Usprkos negativnom demografskom trendu, broj zaposlenih raste što bi trebalo podrazumijevati i otvaranje novih radnih mjesta, što je obećavajuće, a s čime je usklađena i LRSR LAGUR-a svojim ciljevima, budući a je na području LAGUR-a sve manji broj stanovnika uslijed depopulacije i smanjenog prirodnog prirasta. Pokazatelji turističkog napretka koji polako ali kontinuirano bilježi rast, omogućava prostor za sve veći broj sezonskih djelatnika u ugostiteljstvu i turističkom sektoru.

1.3.3. Ribarstvo

Povijesno gledano područje LAGUR-a oduvijek je okrenuto moru, ribarstvu, brodogradnji i trgovini putem mora te naravno ratarstvu, stočarstvu i šumskoj industriji.

Ribarstvo je na području LAGUR-a tradicionalna djelatnost i s ukupno 417 registriranih ribarskih brodova i brodice u gospodarskom ribolovu u 2018. godini područje LAGUR-a zauzima udio od 41% u ukupnom broju ribarskih plovila Primorsko-goranske i Ličko-senjske županije, što je ujedno povećanje od 1% u odnosu na podatke za 2015.

Podaci u nastavku prikazuju promjene u broju registriranih ribarskih brodova I brodica u gospodarskom ribolovu i to prema vrstama ribolovnim alata.

Promatrano prema jedinicama lokalne samouprave, prema broju plovila u 2018. godini u odnosu na ukupan broj plovila na području LAGUR-a i dalje prednjači grad Rab sa 61% ukupnog broja registriranih plovila, a slijede ga Novalja s 19%, Senj s 11%, Karlobag s 3% i Lopar s 6%.

U pogledu segmentacije plovila, u odnosu na podatke iz 2015. koji su obrađivani prilikom izrade LRSR, i dalje prevladavaju plovila za lov mrežama stajaćicama, međutim njihov udio u ukupnom broju plovila u 2018. u odnosu na broj u 2015. raste s 8% na 14%.

Ukupan broj registriranih plovila na području LAGUR-a smanjen je za 42% u 2018. u odnosu na 2015. godinu. Usporedno je potrebno promatrati i podatak o broju neaktivnih plovila koji je smanjen za 77%. Ribolovnu flotu u najvećem dijelu čine plovila dužine ispod 12 metara, kojima se obavlja ribolov sezonskog tipa. Prema dostupnim podacima Ministarstva poljoprivrede, Uprave ribarstva, ukupna snaga plovila u gospodarskom ribolovu na području LAGUR-a iznosila je u 2015. godini 26.854,71 kW, dok u 2018. iznosi 16.518,58 kW, odnosno došlo je do smanjenja od 38%.

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA U RIBARSTVU TRAMUNTANA
Trg dr. Franje Tuđmana 2, 53288 Karlobag

Tablica br. 7.: Segmentacija plovila za obavljanje gospodarskog ribolova na području LAGUR-a, prikazana po godinama i po JLS

Vrsta ribarskog plovila	Novalja				Rab				Senj				Karlobag				Lopar			
	2015.	2016.	2017.	2018.	2015.	2016.	2017.	2018.	2015.	2016.	2017.	2018.	2015.	2016.	2017.	2018.	2015.	2016.	2017.	2018.
Plovila s mrežama stajaćicama (DFN)	23	19	21	21	25	29	29	31	12	8	9	9	0	0	0	0	6	5	5	6
Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnom potegačom	7	8	5	4	19	16	16	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Plovila s vršama i/ili drugim klopnama (FPO)	7	14	6	6	8	9	11	11	12	13	10	11	4	5	4	5	0	0	2	1
Plovila s udičarskim alatima (HOK)	4	3	5	4	23	20	17	23	1	1	1	1	0	0	0	0	2	2	2	2
Neaktivna plovila	91	26	27	21	407	190	168	90	42	16	15	12	16	4	5	2	10	11	11	8
Plovila s drugim aktivnim alatima (MGO)	5	6	10	9	62	56	59	61	1	1	2	2	0	0	0	0	7	5	6	8
Plovila s polivalentnim pasivnim alatima (PGP)	2	25	25	24	3	30	48	53	0	13	16	17	0	6	8	8	0	0	0	0
Plovila s aktivnim i pasivnim alatima (PMP)	3	3	1	1	11	11	10	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Ukupno	142	104	100	90	558	361	358	287	68	52	53	52	20	15	17	15	25	23	28	27

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva, 2019. godina

Tablica br. 8.: Segmentacija plovila za obavljanje gospodarskog ribolova na području LAGUR-a, LSŽ i PGŽ, prikazana po godinama

Vrsta ribarskog plovila					Ličko senjska županija				Primorsko - goranska županija			
	2015.	2016.	2017.	2018.	2015.	2016.	2017.	2018.	2015.	2016.	2017.	2018.
Plovila s mrežama stajaćicama (DFN)	66	61	64	67	35	27	30	30	138	144	141	149
Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnom potegačom	26	24	21	19	7	8	5	4	92	83	78	72
Plovila s vršama i/ili drugim klopama (FPO)	31	41	33	34	23	32	20	22	76	79	81	81
Plovila s udičarskim alatima (HOK)	30	26	25	30	5	4	6	5	66	60	48	48
Neaktivna plovila	566	247	226	133	149	46	47	35	1381	607	529	345
Plovila s drugim aktivnim alatima (MGO)	75	68	77	80	6	7	12	11	92	84	92	97
Plovila s polivalentnim pasivnim alatima (PGP)	5	74	97	102	2	44	49	49	21	97	174	189
Plovila s aktivnim i pasivnim alatima (PMP)	14	14	13	6	3	3	1	1	19	15	16	9
UKUPNO	813	555	556	471	230	171	170	157	1885	1169	1159	990

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva, 2019. godina

Tablica br. 9.: Iskrcaj ribe u iskrcajnim mjestima na području LAGUR-a prema godinama (u kg)

		2015	2016	2017	2018
Novalja	Žigljen	15,00			
	Jakišnica	818,80	1.911,40	850,60	1.036,20
	Metajna	7.677,20	4.934,95	6.008,15	11.956,10
	Novalja	2.739.530,46	2.308.811,87	1.465.452,81	1.982.064,89
	Stara Novalja	10.559,20	7.486,50	7.806,77	10.019,10
	Tovarnela	3.359,80	2.545,30	1.264,80	2.772,70
Rab	Rab	101.667,17	79.850,83	74.297,85	68.624,69
	Jablanac	60.815,35	50.804,48	85.157,87	232,80
Senj	Prizna	152,00		112,00	351,50
	Senj	70.385,28	3.522,63	61.361,05	8.975,50
	Stinica	201.531,40	43.427,00	68.747,70	629,00
	Sveti Juraj	10.885,43	10.128,40	6.212,40	5.052,40
	Donja Klada	186,50	96,25	82,20	115,90
	Donji Starigrad	262,80	453,30	448,30	327,40
Karlobag	Karlobag	491,70	802,70	114,00	6.725,50
	Barić Draga	1.392,40	1.041,50	538,25	816,10
	Baška Draga	77,00			18,50
Lopar	Lopar	5.253,70	1.576,40	1.343,10	3.044,40
UKUPNO		3.215.061,19	2.517.393,51	1.779.797,85	2.102.762,68

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva, 2019. godina

Grafikon br. 7. : Iskrcaj ribe u iskrcajnim mjestima na području LAGUR-a prema godinama (u kg)

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva, 2019. godina

Podaci Ministarstva poljoprivrede Uprave ribarstva o iskrcaju ribe u lukama Ličko-senjske i Primorsko-goranske županije pokazuju kako su iskrcajna mjesta na području LAGUR-a iskrcala **2.517.393,51 kg ulova u 2016., 1.779.797,85 kg ulova u 2017. te 2.102.762,68 kg ulova u 2018. godini. Nakon pada pokazatelja u 2016. i 2017. godini, dolazi do rasta količine ulova u 2018. godini.** Prema količini iskrcaja uvelike prednjači iskrcajno mjesto u Novalji.

1.3.4. Turizam - faktor gospodarskog razvoja

Turizam ima važnu ulogu, kako u EU tako i u RH, zbog svojeg gospodarskog potencijala i potencijala zapošljavanja te zbog utjecaja na društvo i okoliš. Statistički podaci u području turizma se upotrebljavaju za praćenje politike turizma te njegove regionalne politike.

Turizam, kao gospodarska grana te kao potencijal za njen daljni razvoj, od posebne je važnosti za područje LAGUR-a. Geografski položaj te pogodna kombinacija mediteranske i planinske klime, dobra cestovna infrastruktura te bogata kulturna i pomorska baština, predstavljaju preduvjete za bavljenjem turizmom na navedenom području.

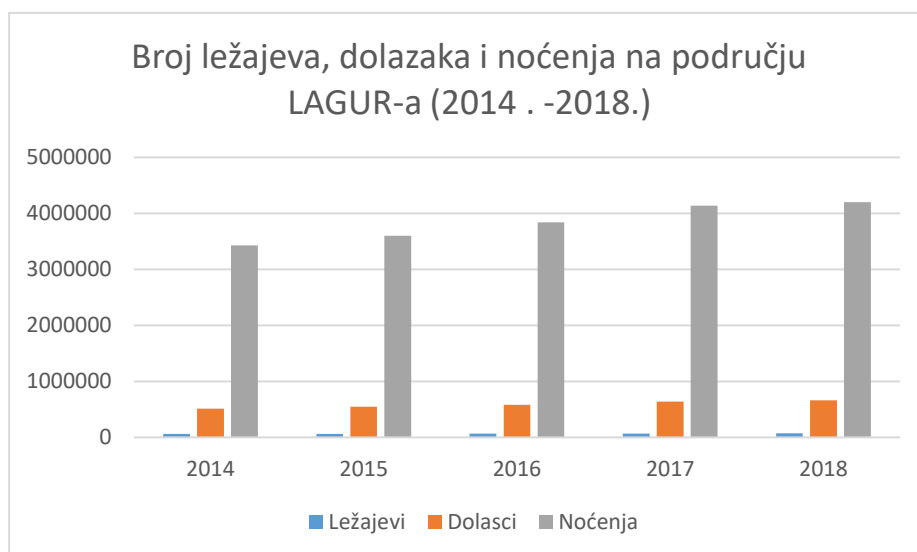
Sve općine i gradovi LAGUR-a imaju turističku zajednicu (TZ) te je svim naseljima unutar LAGUR-a dodijeljena kategorizacija prema Pravilniku o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede¹. Prema pročišćenom tekstu o turističkim razredima iz 2017. godine, od ukupno 59 naselja unutar LAGUR-a, 8 naselja ima dodijeljenu A kategoriju, 7 ih ima dodijeljenu B kategoriju, za 17 naselja je dodijeljena C kategorija, dok se za 27 naselja dodijelila D kategorija.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS) o smještajnim kapacitetima na području LAGUR-a, u razdoblju od 2014. do 2016. godine, koji su ujedno bili i referentna točka analize stanja u turizmu na području LAGUR-a u trenutku rada na LRSR, na navedenom području je bilo nekoliko kategorija smještaja - hoteli, privatni smještaj, kampovi i ostalo. Većina smještajnih kapaciteta se nalazilo u gradovima Novalji i Rabu te općini Lopar.

U grafikonu 8. su predstavljeni podaci DZS-a o broju ležajeva, dolazaka i noćenja na području LAGUR-a za razdoblje od 2014. do 2018. godine. S obzirom na referentno stanje iz razdoblja 2014. – 2016. godine, smještajni kapaciteti su ostali na relativno istoj razini ali se broj dolazaka, a pogotovo broj noćenja – značajno povećao. Najznačajnije povećanje broja noćenja ostvarilo se 2017. s obzirom na prethodnu, te je iznosilo 8%.

Grafikon 8. Prikaz broja ležajeva, dolazaka i noćenja na području LAGUR-a za razdoblje 2014. - 2018.

Izvor: DZS, Statistička izvješća, 2019.

Iako područje LAGUR-a iz godine u godinu bilježi sve bolje rezultate, turizam ovoga područja ograničen je na ljetne mjesece. Kako bi se navedeni koncept promijenio, a pozitivni trendovi nastavili, što ukazuje na to da su preporuke iz LRSR o osmišljavanju i primjeni takvog modela bile učinkovite, treba nastaviti s ciljem osmišljavanja pogodnijeg koncepta turizma. Takav bi koncept bio svakodnevno prisutan kroz međusektorsku suradnju i zajedničko djelovanje, omogućavajući cjelogodišnju turističku ponudu s varijacijama intenziteta, što je ujedno i jedna od ideja sadržanih u LRSR LAGUR-a. Naime, sve optimističniji statistički podaci o noćenjima, dolascima, smještajnim kapacitetima ovog područja, ukazuju na više mogućnosti za sve boljim i kvalitetnijim plasmanom lokalnih ribarstvenih resursa kroz ugostiteljsku ponudu potaknutom većim brojem gostiju.

2. Praćenje i evaluacija LRSR

2.1. Praćenje provedbe LRSR-a

LRSR je odobrena od Uprave ribarstva 29. prosinca 2017. Kao što je prethodno navedeno, za potrebe praćenja LRSR-a, uz službene podatke o socio-demografskoj slici stanovništva, ne/zaposlenosti i gospodarskom sektoru na području LAGUR-a, prikupljeni su i podaci za vrijeme provedbe aktivnosti LAGUR-a Tramuntane u periodu od 2018. do 2019., u obliku edukacija, podizanja svijesti, razmjene informacija i promicanja LRSR.

S obzirom na to da tijekom 2018. i 2019. godine nije bilo moguće raspisati natječaje zbog objektivnih razloga (navedenih u odjeljku niže), nisu postojali podaci vezani za evidenciju podataka koje se prikuplja tijekom procesa podnošenja prijave projekta nositelja projekta, zaprimanja i obrade Zahtjeva za isplatu i niza drugih, popratnih i relevantnih podataka tijekom razdoblja provedbe LRSR. Tijekom provedbe LRSR se kreira baza podataka koja se vodi u tabličnom obliku i redovito se ažurira. Sadržaj navedene baze se uobičajeno sastoji od sljedećih informacija: općih podataka, podataka nositelja projekta, podataka u svezi Zahtjeva za potporu, Zahtjeva za isplatu, odnosno niza podataka koji nastaju tijekom procesa odabira i provedbe projekata.

Prikupljeni podaci bi se koristili isključivo u svrhu izvještavanja i vrednovanja, a zaključci provedeni na temelju istih bi se periodično prezentirali od strane Odbora za praćenje i evaluaciju LAGUR-a.

2.2. Pregled provedbe Lokalne razvojne strategije u ribarstvu (LRSR)

Provedba LRSR tijekom 2018. i 2019. godine, velikim dijelom bila je određena izmjenama Pravilnika o uvjetima, kriterijima, načinu odabira, financiranja i provedbe lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (u daljnjem tekstu Pravilnik). Naime, 12. i 13. veljače 2018. na radionici u organizaciji FARNET-a i Uprave ribarstva održane u Zadru najavljena je izrada procedura za provedbu LRSR kojima bi se definirao zajednički okvir za provedbu LRSR sa strane hrvatskih LAGUR-a, što će naknadno uzrokovati i izmjenu Pravilnika. Slijedila je radionica pod nazivom „Izrada uputa, pisanih postupaka i popratne dokumentacije za provedbu lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (LRSR)“ koju je organizirala Uprava ribarstva od 2. do

4. svibnja 2018. godine, nakon čega su dovršene pisane procedure za provedbu LRSR koje je Uprava ribarstva dostavila LAGUR-ima 5. lipnja 2018. kao preporuku za rad. Pisanim procedurama je izmijenjen postupak za provedbu LRSR. Na sastanku 15. lipnja 2018., najavljena je izmjena Pravilnika za provedbu LRSR-a kako bi se odredbe Pravilnika uskladile sa pisanim procedurama za provedbu LRSR.

Novi Pravilnik objavljen je 10. kolovoza 2018. te je 14. kolovoza upućen dopis svim LAGUR-ima sa zahtjevom za izmjenom LRSR-a i to na način da se usklade s novim Pravilnikom. LAGUR Tramuntana je pripremio zahtijevana usklađenja te je odobrenje usklađenja zaprimljeno 7. prosinca 2018. Isti dan je na sastanku u Upravi ribarstva najavljena još jedna izmjena Pravilnika koja će se odraziti na vremenski tijek provedbe LRSR.

U međuvremenu su djelatnici LAGUR-a pripremili nacrt procedura za provedbu LRSR LAGUR-a Tramuntana, kao i natječajnu dokumentaciju za prvu mjeru koju se planiralo raspisati - M 1.A.1. „Povećanje vrijednosti tradicionalnim lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture“ a koje su u skladu s Pravilnikom i uputama Uprave ribarstva, te ih uputili zajedno sa otvorenim pitanjima prema Upravi ribarstva 24. listopada 2018.. Prvi komentari su stigli 4 mjeseca kasnije (25. veljače 2019. godine). Tadašnja uputa je bila da je potrebno kompletnu natječajnu dokumentaciju uskladiti s novim Pravilnikom i Smjernicama (koji su postali poznati tek u travnju 2019.). Sukladno komentarima Upravljačkog tijela, novim Pravilnikom i Smjernicama, kompletna natječajna dokumentacija za M 1.A.1. je po drugi put poslana na pregled, s otvorenim pitanjima, 27. kolovoza 2019. Komentari na dokumentaciju su pristigli 3 mjeseca nakon (15. studenog 2019.).

U Zagrebu je 11. i 12. ožujka 2019. održan sastanak/radionica na temu „Provedba lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu – sustav provedbe u okviru CLLD pristupa“. Sastanak/radionica je održan u prostorijama Ministarstva poljoprivrede, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb u organizaciji Uprave ribarstva u suradnji s Jedinicom za podršku FARNET mreže ribarstvenih područja Europske unije i Europske komisije (DG MARE). FLAG-ovima su predstavljani primjeri dobre prakse i primjeri procedura iz drugih država članica Europske unije, te im omogućeno sudjelovanje kroz radne grupe u kojima su sudionici prolazili kroz cijeli proces prijave, odabira, odobrenja i isplate projekata na temelju primjera od strane FARNET-a.

Slijedom navedenog, Ministarstvo poljoprivrede je 20. ožujka 2019. godine objavilo u Narodnim novinama (NN 27/2019) novi Pravilnik. Objavom Pravilnika definirano je i

donošenje obvezujućih Smjernica za provedbu Lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (u daljnjem tekstu: Smjernice). Smjernice su objavljene u travnju 2019.

Izmjenom Pravilnika nastala je potreba za izmjenama i dopunama Statuta LAGUR-a Tramuntana kojim je bilo potrebno detaljnije propisati ovlasti tijela LAGUR-a i njihove uloge u postupku provedbe LRSR. Izmjene i dopune Statuta usvojene su na sjednici Skupštine LAGUR-a Tramuntana održanoj 10. travnja 2019.

Obzirom na izmjenu Pravilnika o provedbi LRSR koje su uvele određene promjene kod ranije propisanih procedura odabira projekata, nastala je potreba za usklađenjem LRSR. Ujedno, usvojeni Pravilnik o provedbi LRSR omogućio je maksimalni intenzitet javne potpore od 100% za javnopravna tijela. Istovremeno s navedenim promjenama, djelatnici LAGUR-a su provodili ispitivanje potreba potencijalnih korisnika te analizu interesa za mjere koje su odabrane u LRSR. Posljedično, na sjednici Skupštine održanoj 10. travnja 2019. godine usvojena je Odluka o provedbi postupka izmjene LRSR za područje LAGUR-a Tramuntana za razdoblje 2014. – 2020. i zaduženje Voditelja LAGUR-a Tramuntana da započne postupak izmjene. Sukladno usvojenoj Odluci djelatnici LAGUR-a su pripremili Obrazac projektnih ideja koji je objavljen na web stranici (www.lagur-tramuntana.hr) i Facebook stranicu LAGUR-a, te je putem e-maila poslan potencijalnim korisnicima, odnosno na kontakte koji su u bazi LAGUR-a. Nastojalo se što više animirati stanovništvo s područja LAGUR-a Tramuntana s ciljem dobivanja što konkretnijih primjera projektnih ideja, kako bi izmjene LRSR bile što učinkovitije. Ukupno je prikupljeno petnaest (15) projektnih ideja, od strane jedanaest (11) potencijalnih korisnika s područja LAGUR-a, te su iste ukazivale na potrebu izmjena unutar LRSR koje se između ostalog odnose na prihvatljive aktivnosti/korisnike, kriterije odabira, intenzitet javne potpore, ukidanje granica minimalnog i maksimalnog iznosa potpore po projektu, izmjenu alokacija po mjerama. Bitno je naglasiti da je za sve skupine korisnika omogućen povećani intenzitet javne potpore od 100% (uz zadovoljavanje uvjeta za povećanje intenziteta javne potpore). Sve te izmjene su uvjetovale izmjene financijskog plana i akcijskog plana.

U kontaktu s Upravom ribarstva najznačajnija izmjena je rađena kod mjere 1.B.1. Radionice za ribarska plovila, opremu i alate u kojoj se nastojalo proširiti popis korisnika sa dosadašnjeg gospodarskog sektora ribarstva (GSR) na malo i srednje poduzetništvo, JLS, komunalna poduzeća i koncesionare. Naime, GSR je naglasio kako oni neće moći samostalno ulagati u ovaj tip radionica, već bi takve izgrađene radionice trebale biti dostupne njima na

korištenje. S Upravom ribarstva se o ovom pitanju raspravlja od svibnja 2019. i nije do kraja jasno njihovo stajalište. Nakon nekoliko mjeseci čekanja, Skupština LAGUR-a je na elektronskoj sjednici održanoj 23. kolovoza 2019. usvojila izmijenjenu LRSR u koju su unesene i sporne izmjene u okviru mjere 1.B.1.

5. rujna 2019. je poslan Zahtjev za odobrenje promjena LRSR prema Upravi ribarstva. Uprava ribarstva je donijela Odluku o usvajanju izmjena odobrene LRSR 27. studenog 2019. Tek s odobrenjem izmjena LRSR ostvaren je dio preduvjeta za objavu prvih FLAG Natječaja.

Usporedno s procedurom usklađenja Statuta i izmjenama LRSR, djelatnici LAGUR-a su pripremali Priručnik procedura za provedbu LRSR LAGUR-a Tramuntana zajedno s pripadajućim uputama za rad pojedinih tijela i općim obrascima, te natječajnu dokumentaciju za dva FLAG natječaja. Do kraja 2019. godine je pripremljena dokumentacija za dva FLAG natječaja, kojima se omogućuje raspisivanje 9.094.135,00 HRK, odnosno 73% ukupno dodijeljenih sredstava za provedbu LRSR.

Natječajna dokumentacija za Mjeru 2.A.1. „Razvoj turističkih sadržaja povezanih s tradicijom ribarskog kraja“ je poslana 16. listopada 2019. na pregled prema Upravljačkom tijelu, a djelatnici Uprave ribarstva su istu komentirali telefonskim putem 15. studenog 2019.

Djelatnici LAGUR-a su provodili informativne radionice/sastanke sa dionicima na terenu, kako bi što bolje prepoznali potrebe sektora. Također, djelatnici su aktivno informirali dionike područja LAGUR-a Tramuntana o drugim natječajima i mjerama kako bi potaknuli korištenje bespovratnih sredstava na području LAGUR-a.

3. Provedba po ciljevima/prioritetima/mjerama LRSR

3.1. Pregled provedbe mjere – LRSR-a

18. prosinca 2018. usvojena je prva izmjena LRSR-a koja je napravljena na zahtjev Upravljačkog tijela (Uprave ribarstva) zbog usklađenja LRSR s Pravilnikom. Izmjena se odnosila na proceduru odabira projekata na razini LAGUR-a. Navedena izmjena nije imala utjecaja na mjere, prihvatljive aktivnosti, tip korisnika, alocirana financijska sredstva ni pokazatelje, stoga nije detaljnije pojašnjavana u tabličnom prikazu izmjena po mjerama.

23. kolovoza 2019. usvojena je druga izmjena LRSR koja je napravljena zbog novih izmjena Pravilnika a kojom je provedena promjena prihvatljivih aktivnosti, prihvatljivih korisnika, kriterija odabira, intenziteta javne potpore i maksimalnog iznosa potpore po projektu/mjeri, udijela u ukupnoj alokaciji, broju očekivanih realiziranih projekata, broju novih i zadržanih radnih mjesta, broju doregistriranih i novih tvrtki u okviru svih mjera radi sukladnosti aktivnosti s nacionalnom i programskom razinom.

U svim mjerama je omogućeno povećanje intenziteta javne potpore na 100% neovisno o sektoru/tipu korisnika, ali uz zadovoljavanje kriterija za povećanje potpore.

U sve mjere je dodana mogućnost povećanja intenziteta potpore za operacije kojima je korisnik javnopravno tijelo ili poduzeće kojem je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa iz članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju EU, ako je potpora odobrena za obavljanje takvih usluga, iznosi 100% ukupnih prihvatljivih troškova (u skladu s člankom 95. stavkom 2. točkom a) Uredbe (EU) br. 508/2014, odnosno člankom 8. stavkom 2. Pravilnika).

U svim mjerama je isključen uvjet maksimalnog iznosa po projektu kako bi se omogućila prijava većih projekata, odnosno ubrzala provedba LRSR.

U svim mjerama je referenca na definiciju MSP-a sukladno Uredbi Komisije 651/2014 zamijenjena referencom na Preporuku Komisije 2003/361/EZ, obzirom da se u skladu s člankom 2. točkom 28. Uredbe (EU) br. 1303/2013, u provedbi OP-a i LRSR, kod definiranja MSP-ova primjenjuje ta odredba.

Tablica br. 10.: Tablični prikaz izmjena po mjerama LRSR (izmjene od 23. kolovoza 2019.) te provedenih aktivnosti vezanih za pojedinu mjeru

Cilj	Prioritet/Mjera	Ključne informacije o provedbi s obzirom na provedene aktivnosti, ključne događaje, moguća kašnjenja, probleme i mjere poduzete za njihovo rješavanje
<p>CILJ 1. POTICANJE EKONOMSKE OTPORNOSTI GOSPODARSKOG SEKTORA RIBARSTVA</p> <p>Prioritet: P 1.A. Dodavanje vrijednosti i poticanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca proizvoda ribarstva i akvakulture</p>	<p>Mjera: M 1.A.1. Povećanje vrijednosti tradicionalnim lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture</p>	<p>Opis mjere: Ulaganje u pripremu i plasman tradicionalnih proizvoda ribarstva i akvakulture karakterističnih za ribarstveno područje LAGUR-a Tramuntana, temeljenih na lokalnom ulovu. Naglasak pripreme i plasmana je na inovativnosti i dodanoj vrijednosti.</p> <p>U mjeri 1.A.1. dodana je aktivnost nabave opreme za marketinške aktivnosti (misli se na monitore, table i sličnu prezentacijsku opremu) kojima se omogućava prezentacija razvijenih marketinških sadržaja, a sukladno iskazanom interesu potencijalnih korisnika.</p> <p>Izmjena alokacije: Temeljem LRSR (prosinac, 2017.) za navedenu mjeru, alocirana sredstva su iznosila: 925.000,00EUR, s maksimalnim intenzitetom potpore (95%). Alokacija za ovu mjeru je smanjena sukladno iskazanom interesu potencijalnih korisnika u kolovozu 2019. na 400.000,00EUR s maksimalnim intenzitetom potpore (100%).</p> <p>Prema planiranom tijeku provedbe LRSR, LAGUR Tramuntana je tijekom 2018. trebao raspisati natječaj za mjeru 1.A.1. iz LRSR. Uvjet za raspisivanje natječaja su jasne upute Upravljačkog tijela, važeći Pravilnik i usvojena LRSR koja je u skladu sa važećim Pravilnikom. Pravilnik se mijenjao dvaput tijekom 2018. godine, te još jednom 2019. što je utjecalo na tijek raspisivanja natječaja. Natječajna dokumentacija za Mjeru 1.A.1. „Povećanje vrijednosti tradicionalnim proizvodima ribarstva i akvakulture“ je poslana 24. listopada 2018. na pregled prema Upravljačkom tijelu, a komentari na istu su stigli 4 mjeseca kasnije (25. veljače 2019. godine). Tadašnja uputa je bila da je potrebno kompletnu natječajnu dokumentaciju uskladiti s novim Pravilnikom i Smjernicama (koji su postali poznati tek u travnju 2019.). Sukladno komentarima Upravljačkog tijela, novim Pravilnikom i Smjernicama, kompletna natječajna dokumentacija za M 1.A.1. je po drugi put poslana na pregled, s otvorenim pitanjima, 27. kolovoza 2019. Komentari na dokumentaciju su pristigli 3 mjeseca nakon (15. studenog 2019.).</p>

		<p>Natječaj se planira raspisati u siječnju 2020. Raspoloživa sredstva za provedbu natječaja iznose 3.018.000,00 HRK</p> <p>S ciljem predstavljanja ove mjere korisnicima s područja LAGUR-a Tramuntana održane su Informativne radionice tijekom 2018. i 2019. godine, putem kojih su se potencijalni korisnici upozali sa LRSR-om i dosadašnjim radom LAGUR-a, mjerama koje se nalaze u LRSR, mogućim aktivnostima, prihvatljivim prijaviteljima i intenzitetu potpore.</p> <p>Navedene radionice su se tijekom 2018. / 2019. godine održale na sljedećim lokacijama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 29. – 30. listopada 2018., Novalja, Senj, Rab - 22. i 24. siječnja 2019., Senj, Rab - 07. veljača 2019., Novalja - 13. ožujak 2019., Senj - 19. lipanj 2019., Rab - 25. studeni 2019., Rab - 26. studeni 2019. Lopar - 27. studeni 2019. Novalja
<p>Prioritet: P 1.B. Poticanje diversifikacije izvan gospodarskog ribolova</p>	<p>Mjera: M 1.B.1. Radionice za ribarska plovila, opremu i alate</p>	<p>Opis mjere: Ulaganjima u prihvatljive aktivnosti u okviru ove mjere, stvorio bi se prostor gdje bi gospodarski sektor ribarstva mogao servisirati plovila, opremu i alate, a i potencirao bi se razvoj novog turističkog sadržaja u sklopu takvih radionica.</p> <p>U mjeri 1.B.1. dobane su aktivnosti "Nabava i/ili montaža i/ili ugradnja opreme za dizanje i/ili spuštanje i/ili izvlačenje plovila" te "Nabava i/ili ulaganja u opremu za transport plovila" kako bi se obuhvatila cjelokupna aktivnost servisiranja plovila. Uvjet prihvatljivosti aktivnosti je da se ulaganja ne provode na operativnoj i manipulativnoj obali. Obrisana je aktivnost „izgradnje plovila“ zbog usklađenja s EU i nacionalnim propisima za EFPR. Dodani su korisnici: JLS / komunalno poduzeće / koncesionar te je omogućeno javljanje MSP-u neovisno o posjedovanju povlastice za obavljanje gospodarskog ribolova. Tip korisnika je proširen na MSP, JLS, komunalna poduzeća i koncesionare obzirom da su predstavnici GSR-a istaknuli kako je njima u interesu bavljenje djelatnošću ribarstva a ne servisiranjem plovila odnosno ribolovne opreme te smatraju da se ovakvim djelatnostima može baviti jedino javni ili profitni sektor. Dodatno, jedino je profitni sektor iskazao interes za ovaj tip ulaganja.</p>

		<p>Izmjena alokacije: Temeljem LRSR (prosinac, 2017.) za navedenu mjeru, alocirana sredstva su iznosila: 165.000,00EUR, s maksimalnim intenzitetom potpore (95%). Alokacija za ovu mjeru je povećana sukladno iskazanom interesu potencijalnih korisnika u kolovozu 2019. na 265.000,00EUR s maksimalnim intenzitetom potpore (100%).</p> <p>Prema planiranom tijeku provedbe LRSR, LAGUR Tramuntana je tijekom 2018. trebao raspisati natječaj za mjeru 2.A.1. iz LRSR. Uvjet za raspisivanje natječaja su jasne upute Upravljačkog tijela, važeći Pravilnik i usvojena LRSR koja je u skladu sa važećim Pravilnikom. Pravilnik se mijenjao dvaput tijekom 2018. godine, te još jednom 2019. što je utjecalo na tijek raspisivanja natječaja. Djelatnici LAGUR-a od ožujka 2019. aktivno raspravljaju s Upravom ribarstva o načinu provedbe mjere. Naime, odobrenom izmjenom LRSR-a od 27. studenog 2019. omogućeno je da korisnici mjere budu MSP, JLS, komunalna poduzeća i koncesionari, ali je i dalje stav Uprave ribarstva da takve radionice moraju biti isključivo namjenjene za ribarska plovila. S druge strane, LAGUR pregovara o načinu izgradnje ovakvih radionica koje bi bile djelomično namijenje za ribarska plovila (i to bez naknade za ležarinu plovila za GSR) a djelomično za sva ostala plovila.</p> <p>S ciljem predstavljanja ove mjere korisnicima s područja LAGUR-a Tramuntana održane su Informativne radionice tijekom 2018. i 2019. godine, putem kojih su se potencijalni korisnici upozali sa LRSR-om i dosadašnjim radom LAGUR-a, mjerama koje se nalaze u LRSR, mogućim aktivnostima, prihvatljivim prijaviteljima i intenzitetu potpore.</p> <p>Navedene radionice su se tijekom 2018. / 2019. godine održale na sljedećim lokacijama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 29. – 30. listopada 2018., Novalja, Senj, Rab - 22. i 24. siječnja 2019., Senj, Rab - 07. veljača 2019., Novalja - 13. ožujak 2019., Senj - 19. lipanj 2019., Rab - 25. studeni 2019., Rab - 26. studeni 2019. Lopar - 27. studeni 2019. Novalja
--	--	--

<p>CILJ 2. PROMICANJE TRADICIONALNO RIBARSKOG KRAJA</p> <p>Prioritet: P 2.A. Promicanje ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine</p>	<p>Mjera: M 2.A.1. Razvoj turističkih sadržaja povezanih s tradicijom ribarskog kraja</p>	<p>Opis mjere: Ova mjera se odnosi na povezivanje ribarskog sektora sa sektorom turizma u svrhu očuvanja i promocije ribarstvene i pomorske tradicije i tradicionalne brodogradnje ribarstvenog područja.</p> <p>U mjeri 2.A.1. proširene su prve dvije aktivnosti sa aktivnošću "osmišljavanja" kako bi se omogućilo (su)financiranje i dodatno naglasila važnost osmišljavanja turističkog sadržaja povezanog s tradicijom pomorskog kraja. Nadalje, dodane su aktivnosti "Troškovi nabave opreme za osiguravanje održivosti natjecateljskih događanja i ribarskih i/ili pomorskih i/ili gastronomskih manifestacija iz prethodne dvije točke (pozornica, razglas, rasvjeta, prezentacijska oprema, kuharska oprema, tehnička oprema i slično povezano sa natjecateljskim događanjima i manifestacijama...); "Osmišljavanje i izrada edukativnih materijala"; proširen je opis aktivnosti sa dodatnom kuharskom opremom potrebnom za pripremu proizvoda ribarstva i akvakulture za aktivnost "Troškovi nabave ili najma opreme te potrošnog materijala za pripremu lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture (roštilj, kotlić, lonci i padele (posude) s plamenicima lokalni proizvodi ribarstva i akvakulture i slično povezano sa pripremom lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture.); dodana je aktivnost nabave opreme za marketinške aktivnosti (misli se na monitore, table i sličnu prezentacijsku opremu) kojima se omogućava prezentacija razvijenih marketinških sadržaja, a sukladno iskazanom interesu potencijalnih korisnika. Kriterij „projektima koji se provode u lukama ili uz more“ je zamijenjen kriterijem „ovisno o tipu ulaganja“.</p> <p>Izmjena alokacije: Temeljem LRSR (prosinac, 2017.) za navedenu mjeru, alocirana sredstva su iznosila: 300.000,00EUR, s maksimalnim intenzitetom potpore (100%). Alokacija za ovu mjeru je povećana sukladno iskazanom interesu potencijalnih korisnika u kolovozu 2019. na 805.000,00EUR s maksimalnim intenzitetom potpore (100%).</p> <p>Prema planiranom tijeku provedbe LRSR, LAGUR Tramuntana je tijekom 2018. trebao raspisati natječaj za mjeru 2.A.1. iz LRSR. Uvjet za raspisivanje natječaja su jasne upute Upravljačkog tijela, važeći Pravilnik i usvojena LRSR koja je u skladu sa važećim Pravilnikom. Pravilnik se mijenjao dvaput tijekom 2018. godine, te još jednom 2019. što je utjecalo na tijek raspisivanja natječaja. Natječajna dokumentacija za Mjeru 2.A.1. „Razvoj turističkih sadržaja povezanih s tradicijom ribarskog kraja“ je poslana 16. listopada 2019. na pregled prema Upravljačkom tijelu, a djelatnici Uprave ribarstva su istu komentirali telefonskim putem 15. studenog 2019.</p> <p>Natječaj je raspisan 12. prosinca 2019. Raspoloživa sredstva za provedbu natječaja iznose 6.075.335,00 HRK</p>
--	--	---

		<p>S ciljem predstavljanja ove mjere korisnicima s područja LAGUR-a Tramuntana održane su Informativne radionice tijekom 2018. i 2019. godine, putem kojih su se potencijalni korisnici upozali sa LRSR-om i dosadašnjim radom LAGUR-a, mjerama koje se nalaze u LRSR, mogućim aktivnostima, prihvatljivim prijaviteljima i intenzitetu potpore.</p> <p>Navedene radionice su se tijekom 2018. / 2019. godine održale na sljedećim lokacijama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 29. – 30. listopada 2018., Novalja, Senj, Rab - 22. i 24. siječnja 2019., Senj, Rab - 07. veljača 2019., Novalja - 13. ožujak 2019., Senj - 11. svibanj 2019., Senj - 19. lipanj 2019., Rab - 25. studeni 2019., Rab - 26. studeni 2019., Lopar - 27. studeni 2019., Novalja - 28. studeni 2019., Senj <p>Dodatno, za predstavnike turističkih zajednica, jedinica lokalne samouprave i udruga je 6. i 7. svibnja 2019. organizirano studijsko putovanje na područje LAGUR-a Istarska batana i Vela vrata, te na područje LAG-a Kvarnerski otoci s ciljem upoznavanja s rezultatima prekograničnog programa Mala barka i Mala barka 2.</p>
	<p>Mjera: M 2.A.2. jačanje prepoznatljivosti ribarstvenog područja</p>	<p>Opis mjere: Ova se mjera odnosi na zaštitu kvalitete lokalno ulovljene svježe ribe, mekušava i rakova ulovljenih unutar ribarstvenog područja i tradicionalnih proizvoda dobivenih od njih (i novo razvijenih iz mjere M 1.A.1 Povećanje vrijednosti tradicionalnim lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture).</p> <p>Izmjena alokacije: Temeljem LRSR (prosinac, 2017.) za navedenu mjeru, alocirana sredstva su iznosila: 100.000,00EUR, s maksimalnim intenzitetom potpore (100%). Alokacija za ovu mjeru je smanjena sukladno iskazanom interesu potencijalnih korisnika u kolovozu 2019. na 20.000,00EUR s maksimalnim intenzitetom potpore (100%).</p> <p>S ciljem predstavljanja ove mjere korisnicima s područja LAGUR-a Tramuntana održane su Informativne radionice tijekom 2018. i 2019. godine, putem kojih su se potencijalni korisnici upozali sa LRSR-om i dosadašnjim radom LAGUR-a, mjerama koje se nalaze u LRSR, mogućim aktivnostima, prihvatljivim prijaviteljima i intenzitetu potpore.</p>

		<p>Navedene radionice su se tijekom 2018. / 2019. godine održale na sljedećim lokacijama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 29. – 30. listopada 2018., Novalja, Senj, Rab - 22. i 24. siječnja 2019., Senj, Rab - 07. veljača 2019., Novalja - 13. ožujak 2019., Senj - 19. lipanj 2019., Rab - 25. studeni 2019., Rab - 26. studeni 2019., Lopar - 27. studeni 2019., Novalja
<p>Prioritet: P 2.B. Jačanje i iskorištavanje prednosti koje se odnose na okoliš u ribarstvenim i akvakulturnim područjima</p>	<p>Mjera: M 2.B.1. ulaganje u održivi razvoj ribarstvenog područja</p>	<p>Opis mjere: Ova se mjera odnosi na promoviranje održivog korištenja resursa prilikom gospodarskog razvoja ribarstvenog područja. Sredstva su namijenjena za sufinanciranje planiranja, organiziranja i provedbe različitih aktivnosti povezanih s promocijom održivog razvoja ribarstvenih i akvakulturnih područja, poput ekoloških akcija (čišćenja podmorja), edukacija, sajмова, koncerata i drugih javnih događanja.</p> <p>U mjeri 2.B.1. sukladno iskazanom interesu potencijalnih korisnika dodane su aktivnosti kojima se naglašava zaštita okoliša i održivost ulaganja odnosno cilj mjere - održivi razvoj ribarstvenog područja. Dodane su aktivnosti: "troškovi zbrinjavanja otpada", "troškovi najma ili nabave ronilačke i popratne opreme (s time da će FLAG Natječajem biti zabranjen ovaj tip ulaganja za ronilačke centre)"; "Troškovi najma ili nabave opreme za pružanje prve pomoći te opreme za spašavanje za potrebe provođenja akcija čišćenja podmorja i/ili priobalja"; "Troškovi izgradnje i/ili rekonstrukcije i/ili adaptacije i/ili uređenja prostora u kojem se čuva oprema nabavljena kroz operaciju/projekt"; "Troškovi ulaganja povezanih s prevencijom i sanacijom onečišćenja podmorja i/ili priobalja (plutajuće brane, tlačne šprice za aplikaciju disperzanta i odmašćivača i sl.)"; "Troškovi osmišljavanja, organizacije i provedbe gastronomskih događanja, troškovi „nabave opreme za marketinške aktivnosti“ (misli se na monitore, table i sličnu prezentacijsku opremu) kojima se omogućava prezentacija razvijenih marketinških sadržaja, a sukladno iskazanom interesu potencijalnih korisnika. Aktivnost "organiziranje edukativnih/promotivnih kampanja, sajмова, koncerata i drugih javnih događanja (troškovi angažmana profesionalnih umjetnika, animatora i sl." se proširuje s „osmišljavanjem“ kako bi se omogućilo (su)financiranje i dodatno naglasila važnost osmišljavanja ovakvog tipa događanja te se proširuje obzirom na interes potencijalnih korisnika koji organiziraju događanja poput edukativnih/promotivnih</p>

		<p>kampanja a imaju ovaj tip troška sa "troškovi prehrane i noćenja za sudionike, troškovi nagrada, troškovi osmišljavanja i izrade edukativnih materijala i sl.)".</p> <p>Dodani su prihvatljivi korisnici „Lučke uprave“ (do sada su bile navedene samo županijske lučke uprave, a na području LAGUR-a djeluju i lučke uprave. Kod kriterija bodovanja dodan je kriterij „gastronomskih događanja“ koji se dodatno boduje.</p> <p>Alokacija sredstava nije mjenjana (na raspolaganju je i dalje 160.000,00 €)</p> <p>S ciljem predstavljanja ove mjere korisnicima s područja LAGUR-a Tramuntana održane su Informativne radionice tijekom 2018. i 2019. godine, putem kojih su se potencijalni korisnici su upozali sa LRSR-om i dosadašnjim radom LAGUR-a, mjerama koje se nalaze u LRSR, mogućim aktivnostima, prihvatljivim prijaviteljima i intenzitetu potpore.</p> <p>Navedene radionice su se tijekom 2018. / 2019. godine održale na sljedećim lokacijama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 29. – 30. listopad 2018., Novalja, Senj, Rab - 22. i 24. siječnja 2019., Senj, Rab - 07. veljača 2019., Novalja - 13. ožujak 2019., Senj - 19. lipanj 2019., Rab - 25. studeni 2019., Rab - 26. studeni 2019., Lopar - 27. studeni 2019., Novalja
--	--	---

3.2. Pregled provedbe – tekući troškovi i troškovi vođenja

Tablica br. 11.: Tablični prikaz informacija o o provedbi LRSR

	Ključne informacije o provedbi s obzirom na provedene aktivnosti, ključne događaje, moguća kašnjenja, probleme i mjere poduzete za njihovo rješavanje		
Kategorija troškova			
Tekući troškovi			
1. Troškovi rada	U troškove rada spadaju troškovi koji su direktno ili indirektno nastali uslijed radnih aktivnosti (režijski troškovi, nabavka uredskog materijala, uredske i kompjuterske opreme, troškovi putnih naloga, troškovi knjigovodstvenih usluga, najamnine, troškovi mobilne pretplate za službene mobitele i sl.)		
	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2017)	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2019)	Odobreni troškovi
	301.880,00 kn (40.000,00 EUR)	301.880,00 kn (40.000,00 EUR)	53.481,67 kn
2. Troškovi osoblja	U troškove osoblja, uvršteni su troškovi plaća i doprinosa na plaće zaposlenika		
	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2017)	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2019)	Odobreni troškovi
	1.618.831,50 kn (214.500,00 EUR)	1.769.771,50 kn (234.500,00 EUR)	433.307,27 kn
3. Troškovi osposobljavanja	Troškovi osposobljavanja obuhvaćaju troškove putnih naloga, noćenja, kotizacija i školarine nastalih za potrebe osposobljavanja djelatnika. Djelatnici su prikupljene informacije prenosili prema dionicima sa područja LAGUR-a Tramuntana.		
	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2017.)	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2019.)	Odobreni troškovi
	498.102,00 kn (66.000,00 EUR)	498.102,00 kn (66.000,00 EUR)	25.129,24 kn
4. Troškovi povezani s odnosima s javnošću	Navedeni troškovi odnose se na troškove nastae uslijed oglašavanja u medijima, troškova izrada web stranica, reklama i sl.		
	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2018)	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2019)	Odobreni troškovi
	490.555,00 kn (65.000,00 EUR)	339.615,00 kn (45.000,00 EUR)	2.818,75 kn
5. Financijski troškovi	Navedeni troškovi odnose se na troškove proizašle financijskim uslugama (troškovi FINE-e, biljega i sl.)		

	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2018)	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2019)	Odobreni troškovi
	207.542,00 kn (27.500,00 EUR)	18.867,50 kn (2.500,00EUR)	241,25 kn
6. Troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LRSR	U ovoj kategoriji troškova isti nisu nastali ni u 2018. niti 2019. godini.		
	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2017.)	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2019.)	Odobreni troškovi
	188.675,00 kn (25.000,00 EUR)	377.350,00 kn (50.000,00 EUR)	0,00
Troškovi vođenja LRSR			
1. Troškovi nastali s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR	Troškovi nastali s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR u 2018. i 2019. godini odnose se na troškove putnih naloga i smještaja nastalih s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR i na troškove organizacije studijskog putovanja i ine koji su nastali u okviru istog.		
	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2017)	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2019.)	Odobreni troškovi
	347.162,00 kn (46.000,00 EUR)	347.162,00 kn (46.000,00 EUR)	32.372,61 kn
2. Troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi Zahtjeva za potporu	U ovoj kategoriji troškova isti nisu nastali ni u 2018. niti 2019. godini. Do trenutka pisanja Izvještaja. Troškovi u ovoj kategoriji će nastati nakon raspisivanja FLAG natječaja.		
	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2018)	Odobreni troškovi u sklopu LRSR (2019)	Odobreni troškovi
	498.102,00 kn (66.000,00 EUR)	498.102,00 kn (66.000,00 EUR)	0,00
Ukupno kn (EUR)	Odobreni troškovi u sklopu LRSR 4.150.850,00 kn (550.000,00 EUR)	Odobreni i isplaćeni troškovi tijekom 2018. i 2019. godine 549.288,47 kn (13 % odobrenih sredstava)	

4. Rezultati i ostvarenja LRSR

4.1. Pokazatelji rezultata

Tablica br. 12.. Zajednički pokazatelji rezultata – na razini LRSR

Pokazatelj rezultata	Mjerna jedinica	Predviđeno s LRSR usvojenom u 2017. Ciljna vrijednost (2023.)	Predviđeno s LRSR usvojenom u 2019. Ciljna vrijednost (2023.)	Godišnja vrijednost za 2018./2019. godinu
Otvorena radna mjesta (u ekvivalentu punog radnog vremena (EPRV))	EPRV	10	1	0
Zadržana radna mjesta (u EPRV-u)	EPRV	13	10	0
Osnovana poduzeća	broj	6	1	0

Tablica br. 13.. Specifični pokazatelji rezultata

Prioritet LRSR	Mjera LRSR	Pokazatelji rezultata	Početna vrijednost 2017.	Doprinos u 2018.	Doprinos u 2019.	Predviđeno s LRSR usvojenom u 2017. Ciljana vrijednost u 2023.	Predviđeno s LRSR usvojenom u 2019. Ciljana vrijednost u 2023.
1.A. - 1.B.	M 1.A.1.	Objekti tradicionalne prerade (br.)	0	0	0	5	0
		Objekti brze prehrane (br.)	0	0	0	3	1
		Ribarnica (br.)	0	0	0	2	2
		Radionica	0	0	0	3	2
		Stvorena radna mjesta s obzirom na planirani broj projekata (%)	0	0	0	100%	20%
		Zadržana radna mjesta obzirom na planirani broj projekata (%)	0	0	0	100%	100%
	M 1.B.1.	Udio realiziranih projekata koji se s obzirom na tip aktivnosti odnose na dodavanje vrijednosti (%)	0	0	0	77%	60%
		Udio realiziranih projekata koji se s obzirom na tip aktivnosti odnose na diversifikaciju (%)	0	0	0	23%	40%
		Udio realiziranih projekata kojima se stvara novi turistički sadržaj (%)	0	0	0	62%	30%
		Udio javnih sredstava u ukupnoj alokaciji koji se prema tipu aktivnosti odnosi na dodavanje vrijednosti (%)	0	0	0	56%	24%
		Udio javnih sredstava u ukupnoj alokaciji koji se prema tipu aktivnosti odnosi na diversifikaciju (%)	0	0	0	10%	16%
				0	0	0	

Prioritet LRSR	Mjera LRSR	Pokazatelji rezultata	Početna vrijednost 2017.	Doprinos u 2018.	Doprinos u 2019.	Predviđeno s LRSR usvojenom u 2017. Ciljana vrijednost u 2023.	Predviđeno s LRSR usvojenom u 2019. Ciljana vrijednost u 2023.
	M 2.A.1.	Udio projekata koji se odnose na stvaranje socijokulturalnog sadržaja	0	0	0	20%	20%
2.A. – 2.B.		Udio javnih sredstava u ukupnoj alokaciji koji se prema tipu aktivnosti odnosi zaštitu okoliša	0	0	0	10%	10%
		Udio realiziranih projekata koji se odnosi na zaštitu okoliša	0	0	0	50%	50%
	M 2.A.2.	Udio realiziranih projekata koji se odnosi na javna događanja	0	0	0	50%	50%
		Udio realiziranih projekata koji uključuju promotivne aktivnosti ribarstvene i pomorske baštine	0	0	0	75%	69%
		Udio projekata kojima se stvara turistički sadržaj	0	0	0	25%	38%
		Udio projekata koji uključuje ekološke akcije	0	0	0	50%	53%
		M 2.B.1.	Udio projekata koji se odnosi na brendiranje proizvoda ribarstva i akvakulture	0	0	0	25%
	Udio JLS sa ribarstvenog područja koje su provele akcije čišćenja		0	0	0	100%	100%

4.2. Pokazatelji ostvarenja (Izlazni pokazatelji)

Tablica br. 14.. Pokazatelji ostvarenja

Prioritet LRSR	Mjera LRSR	Izlazni pokazatelji	Početna vrijednost 2017.	Doprinos u 2018.	Doprinos u 2019.	Predviđeno s LRSR usvojenom u 2017. Ciljana vrijednost u 2023.	Predviđeno s LRSR usvojenom u 2019. Ciljana vrijednost u 2023.
1.A. - 1.B.	M 1.A.1.	Realizirani projekti (br.)	0	0	0	10	3
		Nova radna mjesta (br.)	0	0	0	5	1
		Zadržana radna mjesta (br.)	0	0	0	5	5
		Doregistrirane tvrtke (br.)	0	0	0	1	1
		Stvorene nove tvrtke (br.)	0	0	0	4	1
		Ukupan iznos javnih sredstava (€)	0	0	0	925.000,00	400.000,00
	M 1.B.1.	Realizirani projekti (br.)	0	0	0	3	2
		Nova radna mjesta (br.)	0	0	0	3	0
		Zadržana radna mjesta (br.)	0	0	0	3	1
		Doregistrirane tvrtke (br.)	0	0	0	2	1
		Stvorene nove tvrtke (br.)	0	0	0	1	0
		Ukupan iznos javnih sredstava (€)	0	0	0	165.000,00	265.000,00
2.A. - 2.B.	M 2.A.1.	Realizirani projekti (br.)	0	0	0	10	5
		Zadržana radna mjesta (br.)	0	0	0	3	3

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA U RIBARSTVU TRAMUNTANA

Trg dr. Franje Tuđmana 2, 53288 Karlobag

		Ukupan iznos javnih sredstava (€)	0	0	0	300.000,00	805.000,00
	M 2.A.2.	Realizirani projekti (br.)	0	0	0	10	1
		Nova radna mjesta (br.)	0	0	0	2	0
		Zadržana radna mjesta (br.)	0	0	0	2	1
		Doregistrirane tvrtke (br.)	0	0	0	1	0
		Stvorene nove tvrtke (br.)	0	0	0	1	0
		Ukupan iznos javnih sredstava (€)	0	0	0	100.000,00	20.000,00
	M 2.B.1.	Realizirani projekti (br.)	0	0	0	20	7
		Ukupan iznos javnih sredstava (€)	0	0	0	160.000,00	160.000,00
		Održane manifestacije (br.)	0	0	0	20	7

4.3. Financijski podaci o provedbi

Tijekom 2018. nisu objavljeni natječaji iz LRSR obzirom na izmjenu Pravilnika te na obvezu usklađenja LRSR sa tako izmijenjenim Pravilnikom. LAGUR Tramuntana je pripremio zahtijevana usklađenja, međutim odobrenje usklađenja je zaprimljeno 7. prosinca 2018. Isti dan je na sastanku u Upravi ribarstva najavljena još jedna izmjena Pravilnika. Novi Pravilnik je objavljen u travnju 2019. te je na sjednici 12. prosinca 2019. objavljen prvi FLAG natječaj. U 2020. se očekuje odobravanje operacija te će tada biti moguće navesti i podatke vezane za provedbu operacija.

Tablica br. 15. Financijski podaci - provedba operacija

Mjera	2018. godina				2019. godina				Kumulativno		
	Ukupan iznos javne potpore za mjeru (iz odluke o odobrenju LRSR), u HRK	Broj odobrenih operacija	Iznos ukupnih prihvatljivih troškova odobrenih operacija, u HRK	Iznos javne potpore odobrenih operacija, u HRK	Ukupan iznos javne potpore za mjeru (iz odluke o odobrenju LRSR), u HRK	Broj odobrenih operacija	Iznos ukupnih prihvatljivih troškova odobrenih operacija, u HRK	Iznos javne potpore odobrenih operacija, u HRK	Broj odobrenih operacija	Iznos prihvatljivih troškova odobrenih operacija, u HRK	Iznos javne potpore odobrenih operacija, u HRK
M 1.A.1. Povećanje vrijednosti tradicionalnim lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture					0,00 € / 0,00 HRK						

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA U RIBARSTVU TRAMUNTANA

Trg dr. Franje Tuđmana 2, 53288 Karlobag

M 1.B.1. Radionice za ribarska plovila, opremu i alate					0,00 € / 0,00 HRK						
M 2.A.1. Razvoj turističkih sadržaja povezanih s tradicijom ribarskog kraja					805.000,00 € / 6.075.335,00 HRK						
M 2.A.2. Jačanje prepoznatljivosti ribarstvenog područja					0,00 € / 0,00 HRK						
M 2.B.1. Ulaganje u održivi razvoj ribarstvenog područja					0,00 € / 0,00 HRK						

5. Vrednovanje kroz provedene aktivnosti s ciljem vođenja i provedbe LRSR

Tijekom 2018. i 2019. godine, realizirale su se sljedeće aktivnosti u vidu radionica, konferencija, edukacija djelatnika te informativnih sastanaka odnosno predstavljanja djelatnosti LAGUR-a, s ciljem provođenja LRSR, od kojih se određeni broj realizirao:

- 2018. godine:
  - Radionica „Podrška hrvatskim FLAG-ovima u provedbi CLLD-a“, Zadar, 12. i 13. veljače 2018.
  - Radionica „I.22 – Dodana vrijednost kvaliteta proizvoda i korištenje neželjenog ulova“, Rijeka, 23. veljače 2018.
  - Radionica „Izrada uputa, pisanih postupaka i popratne dokumentacije za provedbu lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu“, u Zagrebu, 02. – 04. svibanj 2018.
  - Sastanak s predstavnicima Uprave ribarstva, Zagreb, 15. lipnja 2018.
  - Regionalno obilježavanje 15-godišnjice djelovanja Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, Opatija, 10. i 11. rujna 2018.
  - 23. Susret ribara HOK-a, Rab, 05. listopada, 2018.
  - Radionica „Financiranje EU projekata kroz kreditni program HBOR-a, Natječaj za provedbu tipa operacije 6.3.1. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“, Rab, 13. studenog, 2018.
  - 12. međunarodni ribarski sajam CRO FISH, Poreč, 23. – 25. studeni, 2018.
  - Radionica „Tko je odgovoran za odgovorno ribarstvo?“, Zagreb, 13. prosinca, 2018.
  - Informativne radionice u svrhu predstavljanja rada LAGUR-a Tramuntana Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Tramuntana Mjere 1.A.1. Povećanje vrijednosti tradicionalnim lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. u Novalji, Senju i Rabu, 29. – 30. listopad 2018.
- 2019. godine:
  - Informativne radionice u svrhu predstavljanja rada LAGUR-a Tramuntana Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Tramuntana Mjera LRSR-a i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. u Senju i Rabu, 22 i 24. siječnja 2019.
  - Informativna radionica u svrhu predstavljanja rada LAGUR-a Tramuntana Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Tramuntana Mjera LRSR-a i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. u Novalji, 07. veljače 2019.

- Informativna radionica u svrhu predstavljanja rada LAGUR-a Tramuntana Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Tramuntana Mjera LRSR-a i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. u Senju, 13. ožujka 2019.
- Radionica “Provedba LEADER/CLLD-a u okviru OPFR 2014.-2020. – priprema i provedba FLAG natječaja“, Brač, 09. – 11. svibnja 2019.
- Konferenciju o ribarstvu, Šibenik, 13. – 14. svibnja, 2019.
- 25. Forum pomorske baštine Mediterana, Betina, 06. – 09. lipnja, 2019.
- Info radionica “Predstavljanje rada LAGUR-a Tramuntana, Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Tramuntana za razdoblje 2014. – 2020. i mjera LRSR LAGUR-a Tramuntana za razdoblje 2014. – 2020. “, Rab, 19. lipnja, 2019.
- Radionica “Upravljanje projektnim ciklusom”, Rijeka, 11. i 12. rujna 2019.
- Radionica „Osiguranje kvalitetne provedbe projekata financiranih iz javnih izvora“ Rijeka, 19. rujna 2019.
- Radionica za lokalne akcijske skupine u ribarstvu “Provedba Lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu – iskustvo u postupcima provedbe Analize 1 i Analize 2 FLAG natječaja” u okviru provedbe LEADER-CLLD mjere OPFR 2014. – 2020., Medulin, 27. - 28. rujna 2019.
- Radionica „Modeli unutarnjeg i vanjskog vrednovanja djelovanja/programa organizacija civilnoga društva” Rijeka, 30. listopada 2019.
- Radionica “WWF+LAGUR: Mapiranje sinergija za unapređenje održivosti hrvatskog ribarstva”, Dubrovnik, 06. i 07. studenog 2019.
- 24. Susret ribara HOK-a, Dubrovnik, 07. – 09. studeni 2019.
- 1. međunarodna konferencija o praktičnim i teorijskim implikacijama LEADER/CLLD-a u jugoistočnoj Europi (“See Leader”), Opatija, 20. – 22. studeni, 2019.
- 13. Međunarodni ribarski sajam CRO FISH, Poreč, 22. – 24. studeni 2019.
- Informativna radionica u svrhu predstavljanja rada LAGUR-a Tramuntana Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Tramuntana Mjera LRSR-a i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. u Rabu, 25. studenog 2019.
- Informativna radionica u svrhu predstavljanja rada LAGUR-a Tramuntana Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Tramuntana Mjera LRSR-a i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. u Loparu, 26. studenog 2019.
- Informativna radionica u svrhu predstavljanja rada LAGUR-a Tramuntana Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Tramuntana Mjera LRSR-a i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. u Novalji, 27. studenog 2019.
- CLLD konferencija “Post 2020: Local Action in a changing world”, Brussels, Belgija, 02. – 04. prosinca, 2019.

6. Vrednovanje kroz provedeni postupak odabira operacija/projekata

Po završetku postupka zaprimanja prijava projekata na FLAG natječaj započinje postupak odabira projekata na razini FLAG-a koji se sastoji od Analize 1. (Administrativna analiza), Analize 2. (Ocjenjivanje projekata), odabira projekata (Odabir s strane Upravnog odbora / Skupštine) te provedbe postupka prigovora. Po završetku ova 4 koraka izrađuje se konačna rang lista s odabranim projektima koja se zajedno s Izvještajem o provedbi postupka odabira šalje prema Upravi ribarstva na pregled i usvajanje.

Obzirom da je LAGUR prvi FLAG natječaj objavio u prosincu 2019. u trenutku pisanja izvještaja nije bilo moguće izvijestiti o postupku odabira, obzirom da će on uslijediti tijekom 2020. godine.

7. Vrednovanje kroz provedenu provjeru operacije

Korisnici za koje je Uprava ribarstva donjela Odluku o odabiru dužni su podnositi Zahtjeve za isplatu prema LAGUR-u- LAGUR provjerava kompletnost dokumentacije te obavlja posjet operaciji. Provjereni Zahtjev za isplatu korisnika se šalje prema Upravi ribarstva na pregled i odobravanje. Uprava ribarstva donosi konačnu odluku o prihvatljivosti troškova i isplati.

Provedene operacije doprinose ostvarenju postavljenih ciljeva LRSR, ostvarenju rezultata i izlaznih pokazatelja LRSR i na taj način se vrednuje uspješnost provedbe LRSR. Obzirom da je LAGUR prvi FLAG natječaj objavio u prosincu 2019. u trenutku pisanja izvještaja nije bilo moguće izvijestiti vrednovanju kroz provedene operacije.